

תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם ,

להפעיל תכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות (להלן – **חבל אילות**), על יסוד ההנמקות שבפרק העדיפות הלאומית של החלטה זו, לצורך השגת שיפור משמעותי באיכות החיים של תושבי האזור ופיתוח מנועי הצמיחה של העיר לטובת תושבי האזור, כדלקמן:

1. מטרות ההחלטה:

- א. שיפור שירותי הבריאות של תושבי העיר אילת וחבל אילות.
- ב. מיצוי הפוטנציאל התיירותי הטמון בעיר אילת ובחבל אילות וביסוס מעמדה של אילת כעיר תיירות בינ"ל מובילה.
- ג. ביסוס מעמדה של אילת כמרכז מחקרי ומחקרי-יישומי בינלאומי בתחומי המזון מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית.
- ד. הגדלה וגיוון של מקורות התעסוקה באילת ובחבל אילות.

בריאות

2. לצורך שיפור שירותי הבריאות והרפואה בעיר אילת ובחבל אילות, העלאת זמינותם של צוותי רפואה קבועים, קיצור תורים לרפואה יועצת, קידום פתרונות דיגיטליים מתקדמים להנגשת שירותי בריאות, שיפור המענה לרפואה הדחופה, מתן מענה לחולים מרותקי בית ושיפור התשתיות של בית החולים בעיר, להטיל על משרד הבריאות:
 - א. להקצות מענקים מוגדלים לרופאים שיעתיקו את מגוריהם לאילת או לחבל אילות (עד 1 מיליון ש"ח).
 - ב. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 14 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.
 - ג. להקצות תמריצים לעובדי מקצועות הבריאות שיעתיקו את מגוריהם לאילת או לחבל אילות.
 - ד. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 1.6 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.
 - ה. להקצות תקציב לצורך ייזום תכנית לקיצור תורים ברפואה יועצת באמצעות שיתופי פעולה בין קופות החולים בהטסת רופאים לעיר אילת.
 - ו. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 12.8 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.

- ד. להקצות תקציב להקמת ולתחזוקת שירותי רפואה מרחוק (Telemedicine) מתקדמים בעיר אילת ובחבל אילות שיפחיתו את הצורך בנסיעה למרכז של הנוזקים לטיפול רפואי שמצוי בחסר בעיר. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 14 מיליון ש"ח עבור הקמה והפעלה לשנים 2020-2023.
- ה. להקצות תקציב לצורך ביצוע עבודות תשתית להכשרת מנחת המסוקים בבית החולים יוספטל באילת כמנחת אזורי, בכפוף לכל דין. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח בפריסה לשנים 2019-2020.
- ו. להקצות תקציב לצורך הצבת מסוק אזורי בעיר אילת לצורך שיפור זמינות האפשרות לפינוי מוסק של חולים הנדרשים לפינוי שכזה. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 26 מיליון ש"ח בפריסה לשנים 2020-2023.
- ז. להקצות תקציב לעידוד הקמת מערך טיפולי בית באמצעות שיתוף פעולה בין קופות החולים. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 1.6 מיליון ש"ח לשנים 2020-2023.
- ח. להקים ו/או לשדרג תשתיות רפואה כגון חדרי ניתוח, מכון דיאליזה, מכון גסטרו, חדר אקוטי לנפגעי תקיפה מינית, מכשיר CT וחדרי לידה. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 75 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.
- ט. לבחון, בשיתוף הגורמים הרלוונטיים, היתכנות ליצירת שירותי תיירות מרפא בעיר אילת.

מטרתם המרכזית של הסעיפים לעיל היא לצמצם את מספר ימי ההמתנה של תושבי אילת וחבל אילות לתורים לרפואה יועצת ולבדיקות רפואיות. סה"כ התקציב שיוקצה לתחום הבריאות יעמוד על 150 מיליון ש"ח בפריסה על-פני השנים 2020-2023. התנאים להקצאת הכספים שבהחלטה זו יקבעו בתיאום והסכמה עם אגף התקציבים במשרד האוצר, והקצאת הסכומים תעשה בכפוף לכל דין. יוער כי מנגנון הקצאת המשאבים למימוש התוכנית הינו באמצעות מבחני התמיכה הקיימים או החדשים שיוכנו לפי העניין.

תיירות

3. על מנת להגביר את הביקוש התיירותי לאילת ולחבל אילות ולהפוך את המרחב העירוני ואת חבל אילות ליעד תיירותי מועדף לתיירות מחו"ל, לחזק את מעמדה של אילת כעיר תיירות מובילה, לשפר את התשתיות התיירותיות לאילת ולחבל אילות, להיטיב את חווית התייר ולפתח את התיירות כמנוע צמיחה בעיר אילת ובחבל אילות, להטיל על משרד התיירות כדלקמן:
- א. לתכנן ולפתח תשתיות תיירות באילת ובחבל אילות שכוללות את פיתוח רצועת החוף, תכנון והקמה של מרכז כנסים באילת, הסדרה סטטוטורית למתקני אכסון מלונאים באזור, פיתוח נופי וכן פיתוח פארק "תמנע". תינתן עדיפות להקמת מרכז הכנסים,

והפרויקטים יקודמו בהתאם לזמינות ביצוע, בתיאום בין משרד התיירות, אגף התקציבים במשרד האוצר, עיריית אילת וחבל אילות.

ההסדרה הסטטוטורית כמפורט למתקני אכסון מלונאים תקודם בוועדה לתשתיות לאומיות, בכפוף לעמידה בדרישות הדין, בהתאם להוראות סעיף 76' לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 190 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2024 כאשר משרד האוצר יקצה 120 מיליון ש"ח ומשרד התיירות יקצה ממקורותיו 70 מיליון ש"ח. אופן הקצאת התקציב ייעשה בהתאם לנהלי משרד התיירות ויונתנה בהצגת זמינות ביצוע של מי מהפרויקטים אשר תיבחן עד לא יאוחר מה-1 באוגוסט בכל שנה. ככל שלא תהיינה תכניות זמינות לביצוע עד ה-1 באוגוסט כאמור, יורשה משרד התיירות להקצות את תקציבו לפרויקטים אחרים ברחבי הארץ.

משרד התיירות יהיה רשאי לפטור את עיריית אילת ביחס לפרויקטים האמורים מהשתתפות במאציינג בגין פיתוח התשתיות האמורות או לחילופין לדרוש מהן לבצע או לתקצב פעולות תחזוקה וניקיון ביחס לפרויקטים האמורים.

ב. לצורך יצירת תוכן תיירותי וחוויה חיובית לתיירות חו"ל שתעניק ערך מוסף לביקור באילת ובחבל אילות, לסייע בקידום ובשיווק אירועי תיירות בין-לאומיים באילת שימשכו תיירים מחו"ל בעונת החורף (אוקטובר עד מרץ) כחלק מפסטיבל אירועי החורף.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 30 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2021-2023 כאשר מתוכם משרד האוצר יקצה 15 מיליון ש"ח להפקה בפועל. הפקת האירועים תיעשה על-ידי עיריית אילת, כאשר תקצוב האירועים ובחירתם תיעשה על-ידי ועדה משותפת למשרד התיירות, אגף התקציבים במשרד האוצר ועיריית אילת. אופן העברת התקצוב להפקת האירועים כמפורט תיעשה בתיאום עם משרד המשפטים. משרד התיירות יקצה מתקציבו 15 מיליון ש"ח כאמור בפריסה שווה כמפורט, לצורך שיווק האירועים בחו"ל במסגרת פעילויות השיווק של המשרד.

תחום התעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית

4. בהמשך להחלטה מספר 4848 של הממשלה מיום 01.07.2012, להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה, משרד החקלאות, משרד האוצר לקדם את תחום הביוטכנולוגיה והחקלאות הימית באמצעות הקמת פארק יבשתי לתעשיות מזון מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית, לצורך הפיכת אילת למרכז מחקרי בינלאומי מוביל בתחומים אלו, כדלקמן:

א. הקמת פארק תעשיות מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית:

(1) להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנהל אזורי תעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לבחון ולקדם שינוי בתב"ע מס' 180/02/12 ("עין עברונה"), מערבית לכביש 90, מייעוד חקלאות לעירוב שימושים של תעשייה וחקלאות כך שתאפשר הקמת מפעלי תעשייה בשטח כולל של לכל הפחות 100 דונם (להלן – **השטח**).

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 4 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2021. משרד האוצר ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצו 2 מיליון ש"ח כל אחד. במקרה של יתרות תקציביות, הן יוסטו לטובת יישום סעיף קטן (2) שלהלן.

(2) ככל שיוחלט על שינוי התב"ע כמפורט בסעיף קטן (1) וככל שמוסדות התכנון יאשרו קידום השינוי, בכפוף להליך תכנוני לפי דין, להנחות את מנהל אזורי תעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לפתח את התשתיות הנחוצות להקמת השטח לרבות תשתיות להולכת מי ים וביצוע כלל השלמות הפיתוח, לטובת קידום תעשייה בתחום ייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או מהמדבר באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 20 מיליון ש"ח בשנים 2022-2024 כדלקמן:

2024	2023	2022	
4	3	3	משרד האוצר
4	3	3	משרד הכלכלה והתעשייה

הפיתוח ייעשה בהתאם לתכנון והיקפו יקבע בהתאם לתקציב המוקצה בהחלטה זו. במידה ומנהל אזורי תעשייה יהיה סבור כי יש צורך בתקציב נוסף, הוא יוקצה מתקציב משרד הכלכלה והתעשייה.

(3) להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפתח את פארק המשתלות (תב"ע מספר 31/101/02/2) לרבות לצרכי טיפול במים ופיתוח השטח. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח למשרד החקלאות ופיתוח הכפר בפריסה שווה לשנים 2020-2021.

ב. קידום השקעות הון בתעשייה

להנחות את מנהל הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה להביא בפני מינהלת הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה, הצעה לקבוע כי בכללי המינהלת יינתן תיעדוף דיוני בין השנים 2020-2023 לתוכניות למפעלי תעשייה באילת וחבל אילות אשר פעילותם התעשייתית עוסקת בייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או המדבר, ואשר עומדות בתנאי הסף הקבועים בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 ובקריטריונים הקבועים בנהלי המינהלה.

ג. הקמת קהילת ידע

להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה להקים, בכפוף לכל דין, קהילת חדשנות וידע בתחום הביולוגיה והחקלאות הימית שתפעל מהעיר אילת ומחבל אילות. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 3 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2022.

ד. משיכת השקעות זרות

להנחות את הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה, לפעול למשיכת משקיעים זרים לעיר אילת, תוך שיווק האזור כיעד אטרקטיבי להשקעות עבור מפעלים שעיקר פעילותם נסמכת על יתרונות יחסיים של הים והמדבר ובדגש על תחומי הביולוגיה והחקלאות הימית, איתור חסמי הכניסה ליזמים ומתן המלצות לטיפול בהם.

פיתוח יכולות בתחום החקלאות הימית

5. בהמשך להחלטה מספר 4848 של הממשלה מיום 01.07.2012, יוקם צוות בראשות מנכ"ל רה"מ ובהשתתפות מנכ"ל משרד החקלאות, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, הממונה

על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות החברות הממשלתיות ראש רשות החדשנות שתפקידו:

א. לגבש תכנית לקידום פרויקט ייצוא דגיגים וביות דגי הטונה ולהעצמת המרכז הלאומי לחקלאות ימית (להלן – מלח"י) באילת, שפועל כיום במסגרת החברה הממשלתית לחקר ימים ואגמים (להלן – חיא"ל), לשנים 2019-2021. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות 24 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2019-2021. ככל שבשנה מסוימת יידרש תקציב גדול יותר מהחלק היחסי של אותה שנה, ניתן יהיה להגדיל את החלק על חשבון השנה העוקבת, בתיאום בין משרד החקלאות ומשרד האוצר ובכפוף לשיקולי תקציב.

ב. לבחון, בשיתוף רשות החברות הממשלתיות ומשרד החקלאות, את האפשרות להפרדת מלח"י, על תקציבו ונכסיו, מחיא"ל ולאגדו כחברה עצמאית (כחברה ממשלתית או כחברת בת ממשלתית, ובבעלות עד 25% של עיריית אילת), לרבות לבחון את הצורך בהרחבת מטרותיה כך שהחברה תעסוק במחקר, פיתוח, וביסוס יכולות ייצור ושיווק בינלאומי של מזון מהים.

ג. לעקוב אחר ביצוע סעיף 4א להחלטה.

האמור בסעיפים 5א ו-5ב יבוצע בתוך 60 יום ממועד קבלת ההחלטה.

אין בבחינת השינויים האמורים בסעיפים א-ב הנ"ל כדי לגרוע מהחלטות ממשלה קודמות (4494 ו-2461), שעניינן בין היתר, העברת מלח"י למינהל המחקר החקלאי (להלן – מכון וולקני) במשרד החקלאות ופיתוח הכפר ותקצוב חיא"ל, עבור פעילות מלח"י באמצעות מכון וולקני. ככל שהמלצת הצוות תהיה לשנות מהמצב הקיים, הדבר יעשה בהחלטת ממשלה נפרדת, בכפוף לכל דין וחוק החברות הממשלתיות, לאחר שמיעת עמדת חיא"ל ובתאום עם רשות החברות הממשלתיות ומשרד החקלאות.

תעסוקה ופיתוח כלכלי

6. על מנת להביא לגיוון תעסוקתי באילת ובחבל אילות ולשם יצירת משרות איכותיות באזור, להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה כדלקמן:

א. לשם יצירת משרות איכותיות בעיר אילת ובחבל אילות, להנחות את הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה לבצע תיקונים בהוראת מנכ"ל 4.18 "תכנית שכר גבוה" כך שיינתן תעדוף דיוני לתאגידים מאילת וחבל אילות העוסקים בפיתוח ובייצור בתחומי ההנדסה ובמדעי הטבע (סדר M7210 בסיווג האחיד על ענפי הכלכלה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 10 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2021-2024 כאשר מתוכם יקצה משרד האוצר 7 מיליון ש"ח ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצה 3 מיליון ש"ח. תקציב משרד הכלכלה והתעשייה יוקצה בשנים 2021-2022 בפריסה שווה על פני השנים. התקציב ממשרד האוצר יוקצה רק לאחר ביצוע מלא של כלל התקציב שהקצה משרד הכלכלה והתעשייה. בהיעדר ביקוש, התקציב ממקורות משרד הכלכלה והתעשייה יוקצה ליתר הבקשות.

ב. להנחות את הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לעידוד, קידום ופיתוח עסקים קטנים ובינוניים בעיר אילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 7.6 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2023 כאשר מתוכם יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצה ממקורותיו 2.6 מיליון ש"ח.

ג. להנחות את מנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לטובת מתן כלי סיוע לעידוד השיווק לחו"ל לתאגידים באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד הכלכלה והתעשייה 2.5 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2023. בהיעדר ניצול תקציבי, יוקצה התקציב ליתר הבקשות באותה השנה.

ד. לגבש תכנית סיוע להקמת מבנה להשכרה להיי-טק ולשירותים בתחום ההיי-טק באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד הכלכלה והתעשייה מתקציבו 4 מיליון ש"ח בשנת 2021. תקציב זה יוקצה בכפוף לבחינת התכנות כלכלית בת קיימא עבור מבנה זה שיבצע משרד הכלכלה והתעשייה יחד עם אגף התקציבים במשרד האוצר בתוך 180 יום מיום קבלת ההחלטה. ככל שימצא כי אין התכנות כלכלית אזי התכנית לא תבוצע, והתקציב האמור בסעיף זה יוקצה לשימוש סעיפי משרד הכלכלה והתעשייה בהחלטה זו.

7. להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל להקים ולהפעיל מתחם עבודה משותף (Hub) שיהווה סביבת עבודה מעוררת הפריה הדדית, מינוף ושיתופי פעולה ליזמים ולבעלי עסקים קטנים.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ממקורותיו סך של 0.75 מיליון ש"ח בשנים 2019-2020. ביצוע התכנית מותנה בעמידת הרשות המקומית בכל התנאים לתקצוב עפ"י נוהל תקצוב מתחמי עבודה משותפים.

מקרקעין ונכסים

8. לצורך הנגשת רצועת החוף לציבור ולפיתוחה הכלכלי של העיר אילת באמצעות העברת שטחים כדלקמן:

א. להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד רה"מ ובהשתתפות מנכ"ל משרד הביטחון, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, מנכ"לית משרד התחבורה ומנכ"לית מנהל התכנון אשר יפעל בתוך 6 חודשים לבחינת תכנית מפורטת לפינוי ולהעסקת בסיס חיל הים באילת (זיי"ס) במלואו או לחלופין פינוי החלקי והעסקת התכולות מהשטח המתפנה לשטח הנותר (כינוס), וזאת בלי שתיפגע פעילות של הנמל האזרחי.

ב. לרשום את הודעת קצא"א בדבר הסכמתה להעברת שטח האופציה (גוש 40020 חלקה 1), לרשות מקרקעי ישראל לצורך פיתוח עירוני תיירותי, וזאת בכפוף לכך שכל תכנון ושימוש בשטח אשר עלול להטיל מגבלות על פעילותה של קצא"א במתקניה (לרבות פעילות עתידית בהתאם לתקנונה), שיקודמו על ידי רשות מקרקעי ישראל, יהיו בהסכמת קצא"א ובכפוף לכך שרשות מקרקעי ישראל תתנגד לכל הליך תכנוני שקצא"א לא נתנה לו את הסכמתה כאמור. כמו כן, להטיל על שר האוצר לבצע את הפעולות הנדרשות לתיקון התוספת השלישית לחוק תשתיות להולכה ולאחסון של

נפט על ידי גורם מפעיל, התשע"ז-2017, ובכלל זה שימוע כנדרש לפי סעיף 4(ג) לחוק האמור, כך שייגרע שטח האופציה מהשטח שמוקצה לקצא"א בתנאים שיקבע.

ג. להנחות את משרד התיירות ורשות מקרקעי ישראל להביא לדיון בפני הגורמים המוסמכים על פי דין את בקשות החברה הכלכלית אילת למתן הרשאות תכנון לכפרי נופש והקצאתם ביחס למתחמים הבאים: מגרש מס' 2 בתוכנית 56/101/02/2 ומגרש אחד מכלל המגרשים שיתוכננו בשטחי האופציה של קצא"א, כאמור בסעיף 8'ב' לעיל, בכפוף לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 4 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2022.

ד. להנחות את משרד התחבורה, בשיתוף החברה לנמלי ישראל, לבחון העברה לרשות מקרקעי ישראל את שטחי אחסנת המכוניות הנמצאים בעורף הנמל ממערב לכביש 90 בתמורה לשטחים מצפון לאילת בהתאם למפתחות שתקבע רשות מקרקעי ישראל, ובכפוף למדיניות מועצת רשות מקרקעי ישראל.

ה. להנחות את המשרד להגנת הסביבה לבחון, בשיתוף מנהל הדיור הממשלתי במשרד האוצר ועיריית אילת, הנגשה לציבור של השטח החופי שבאזור התחנה למניעת זיהום ים של המשרד להגנת הסביבה עד סוף 2019, ובלבד שתובטח פעילותה התקינה של התחנה בשגרה ובחירום ובכפוף לקיום הסדרים בטיחותיים וביטוחיים הכרוכים בכך.

תחבורה

9. לצורך שיפור שירותי התחבורה לתושבים ולתיירים בעיר אילת ובחבל אילות, ולאור הצורך בשיפור הנגישות אליהן, להטיל על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים כדלקמן:

א. לבחון חלופות להוזלת כרטיסי הטיסה לתושבי אילת וחבל אילות בימי חול. לצורך כך, יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ובהשתתפות מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל רשות שדות התעופה, מנהל הרשות לתעופה אזרחית, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג מנכ"ל משרד ראש הממשלה, נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציג היועץ המשפטי לממשלה.

ב. הצוות יבחן, בין היתר, מתן היתר לחברות זרות להפעיל את קו התעופה נתב"ג-רמון לצורך הגברת תדירות הטיסות בקו תעופה זה, פנייה לוועדת המחירים הבינמשרדית, עידוד כניסת מפעיל נוסף או חלופות אחרות.

הצוות יציג את מסקנותיו לשר התחבורה והבטיחות בדרכים, בתוך שלושה חודשים ממועד קבלת ההחלטה. שר התחבורה יציג את המסקנות לוועדת השרים שהוקמה בהתאם לסעיף 11 להחלטה זו.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר עד 20 מיליון ש"ח, ככל שידרש.

ג. לשדרג את כביש "עוקף אילת" (מצומת חטיבת גולני עד לכיכר העפרונות) לכביש דו-מסלולי לצורך הקלה משמעותית על עומסי התנועה בעיר ולהסטת תנועות כלי-רכב כבדים ממרכז העיר.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 26 מיליון ש"ח בשנת 2019 כאשר 70% יוקצו למשרד התחבורה ו-30% הנותרים יוקצו לעיריית אילת לטובת העמדת חלקה, אשר יתקצב על פי הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצינג).

ד. להטיל על ועדת המחירים הבין-משרדית לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, לבחון מתן פטור למשך שלוש שנים לתושבי אילת וחבל אילות הטסים לנתב"ג מתשלום על שירותי תחבורה ציבורית בקווים נתב"ג-ת"א ובתוך טבעת תל אביב.

לצורך יישום סעיף זה, במידה שתתקבל המלצת הוועדה ויתוקן צו הפיקוח על ידי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, יקצה משרד האוצר סכום של עד 6 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2022.

ה. להטיל על ועדת המחירים הבינמשרדית לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, לבחון קביעת הסדר נסיעה חופשי תלת-יומי בקו אילת/חבל אילות-ת"א ובחזרה, לרבות בנסיעה בתוך העיר טבעת אילת ובתוך טבעת העיר ת"א, לתושבי אילת וחבל אילות בלבד, אשר עלותו לא תעלה על 100 ש"ח. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 3 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2022.

ו. לקדם תוכנית לרה-ארגון קווי התחבורה הציבורית העירוניים באילת לשם שיפור הניידות וזמינות התחבורה הציבורית לתושבי העיר, וע"מ לאפשר את פיתוחה. לשם יישום סעיף זה, יקצה משרד התחבורה עד 5 מיליון ש"ח לבסיס תקציב הסובסידיה.

ז. הממשלה רושמת את הודעת שר התחבורה שלפיה הוחלט על סימון נתיב תחבורה ציבורית מהציאה מנתב"ג לאורך כביש 40 (במפגש עם כביש 46) לאחר השלמת הבחינה המקצועית בנושא, וזאת לצורך הקלה על שילובה של התחבורה הציבורית שיוצאת מנתב"ג לתוך הנתיב המהיר.

ח. לבחון להציב בסדר עדיפות גבוה, בכפוף לכל דין ובכפוף לנהלי משרד התחבורה, במסגרת התוכנית הרב שנתית המתגבשת של נתיבי ישראל, את פרויקט הפיכתו של כביש 90 לכביש דו-נתיבי דו-מסלולי מצומת קטורה ועד לצומת הערבה, כולו או חלקו.

ט. לפעול לקידום מואץ של תכנון תוואי הרכבת לאילת שמקודם בשתי תכניות: (1) תכנית מספר 605-0150086 – שדרוג והרחבת מסילת באר שבע דימונה צפע רותם. תכנית זו נדונה בוועדה המחוזית ביום 22/7/19. הוועדה החליטה על הפקדתה בתנאים.

(2) תכנית מספר 608-0150086 – קטע דרומי – מסילת ברזל באר שבע-אילת, אשר תובא לדיון בוועדה המחוזית במהלך 2020. יובהר כי האמור אינו כולל תוספת תקציבית כלשהי.

פתרונות תחבורתיים ורפואיים לטווח המידי והבינוני שניתנו בעקבות סגירת שדה דב

10. הממשלה רושמת לפניה את הצעדים שבוצעו לצורך מתן מענה לתושבי אילת, חבל אילות ולנוסעים בתדירות גבוהה בקו רמון-נתב"ג, וכן לחולים המוטסים מאילת ולצוות רפואי המוטסים לאילת לשנים 2019-2021 כדלקמן:

- א. הִסְעִית ("שֵׁאטל") חד-כיוונית ישירות מכבש המטוס בטרמינל 1 בנתב"ג ועד לתל אביב לטסים עם כבודת יד בלבד על מנת לאפשר קיצור זמן ההגעה מאילת לתל אביב. לצורך כך, לתקן את החלטת הממשלה מספר 1873 מיום 11.08.2016 שעניינה העברת עודפי מזומן בתקציב רשות שדות התעופה כך שלאחר סעיף 3 יתווסף סעיף 3(א): בשנת 2019 יגדל סך הפטור ב-6 מיליוני ש"ח ויעמוד על 66 מיליוני ש"ח, ובשנת 2020 יגדל סך הפטור ב-5 מיליון ש"ח ויעמוד על 65 מיליון ש"ח. יובהר כי בשנת 2021 סכום הפטור יחזור לנוסח המקורי בהחלטה.
- ב. מוניות לחולים הטסים מאילת לנמל התעופה בן גוריון לטיפולים שבגינם התחייבה הקופה (טופס 17).
- ג. מעטפת כוללת לחולים כרוניים שכוללת מימון הנסיעה לנמל תעופה רמון, טיסה ונסיעה לבית החולים או המרפאה. בנוסף, מימון לינה של עד 450 ₪ ללילה למקרים שנמצאו כי מצדיקים לינה במרכז. בנוסף הטסת מלווה עם החולה.
- ד. שיפוי בגין אובדן זמן לרופאים הטסים מהמרכז למתן שירותים באילת ובחבל אילות.

מעקב, דיווח והערכה אחר יישום התוכנית

11. לצורך יישום ומעקב אחר יישום החלטה זו, מחליטים להקים ועדת שרים לענייני העיר אילת וחבל אילות שהרכבו כדלקמן:
- א. ראש הממשלה – יו"ר
- ב. שר האוצר
- ג. שר התיירות
- ד. שר התחבורה והבטיחות בדרכים
- ה. שר הבריאות
- ו. שר הכלכלה והתעשייה
- ז. שר החקלאות ופיתוח הכפר
- ח. שר הפנים
- ט. השר לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל
- י. שרת התרבות והספורט
- יא. שר הביטחון
- יב. השר להגנת הסביבה
- יג. שר האנרגיה
- יד. השרה לשיוויון חברתי

בסמכות ועדת השרים להורות, בכפוף לכל דין, על הסטות תקציביות מסעיפים שונים בהחלטה וכן על הסטות תקציבים עתידיים ממשרדים אשר אינם מנצלים את מלוא תקציבם בשנה הקודמת. ועדת השרים תגיש לממשלה, בכל שנה, דיווח על הטבות שניתנו לפי החלטה זו בהתאם לסעיף 155 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – חוק ההתייעלות הכלכלית).

12. מחליטים להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד התחבורה, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, מנכ"ל משרד החקלאות, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד התרבות והספורט, מנכ"ל משרד האנרגיה, מנכ"ל משרד לפיתוח הפריפריה, הנגב וגליל, מנכ"לית מנהל התכנון, ראש עיריית אילת (משקיף) וראש חבל אילות (משקיף). הוועדה תקיים מעקב רצוף אחר מימוש החלטת ממשלה זו ותפעל להסרת חסמים במידת הצורך.
13. הממשלה רושמת לפנייה את ההמלצות המצורפות כנספח א' להחלטה זו, שעניינן צעדים משלימים לפיתוח העיר אילת וחבל אילות, אשר לא נכללו בהחלטה בשל הבאתה לאישור הממשלה בעת הזו, לאחר קבלת החוק להתפזרות הכנסת ה-21, ואשר, בכפוף להשלמת בחינה מקצועית ומשפטית, מוצע להביאן לאישורה של הממשלה ה-35 שתורכב לאחר הבחירות לכנסת ה-22. ההיקף הכספי המוערך לסעיפים אלו עומד על כ-220 מיליון שקלים בפריסה על-פני ארבע שנים והוא ימומן, ככל שהממשלה ה-35 תקבל את ההמלצות, מתוך תקציבם של משרדי הממשלה השונים ולא כתקציב תוספתי.
14. למותר לציין כי הממשלה הבאה, לכשתקום, תוכל להביא החלטה חדשה המשנה את התכנית הרב שנתית בעניין זה, ככל שתחפוץ בכך וככל שיימצאו נסיבות המצדיקות זאת.
15. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 4614 מיום 24 ביוני 2019, ובהתאם לסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, הסכום התוספתי הכולל שיוקצה על-ידי משרד האוצר למימון החלטה זו לא יעלה על 84 מיליון ש"ח לשנה בשנים 2020-2022, וזאת לנוכח פעולה מאזנת שבוצעה בהחלטה האמורה.
16. לטובת מימון החלטה זו, ובהתאם לסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, המשרדים: התיירות, הכלכלה והתעשייה, התחבורה והמשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל יקצו את התקציבים המפורטים בהחלטה זו, לפי העניין, בשנים האמורות באותם סעיפים מתקציב הרכש שלהם לצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף החוק האמור. המשרדים ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאזנת כאמור. האמור לעיל אינו מתייחס לתקציב התוספתי כאמור בסעיף 15 לעיל.
17. ראש הממשלה יביא את ההחלטה לדיון בממשלה בעוד 3 שנים על-מנת שיוצג לפנייה אופן ביצועה של ההחלטה וההתקדמות בהשגת מטרותיה ועל-מנת שהממשלה תבחן את הצורך בשינוי ההחלטה או בביטולה, בהתאם לסעיף 154 לחוק ההתייעלות הכלכלית.

עדיפות לאומית

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – **החוק**), בנושא אזורי עדיפות לאומית, החלטה זו נשענת על השיקולים הקבועים בסעיפים 151(ב)(2), 151(ב)(4) ו-151(ב)(5) לחוק, בעניין רמת השירותים באזור, מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים, כשלצדם שיקולים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשויות ולמטרות ההחלטה. העיר אילת וחבל אילות הן הרשויות המקומיות הפריפריאליות ביותר במדינת ישראל, בהתאם למדד הפריפריאליות שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – מדד

הפריפריאליות), והן הרשויות היחידות המדורגות באשכול 1 של מדד הפריפריאליות, שהוא האשכול הנמוך ביותר.

מדד הפריפריאליות נערך כשקלול של שני מרכיבים: נגישות פוטנציאלית שמבטאת את קרבת היישוב לכל אחד מכלל היישובים, משוקלל בגודל האוכלוסייה שלהם, כאשר גודל האוכלוסייה מעיד על עוצמת האפשרויות, הפעילויות והנכסים ביישוב. מרכיב זה מהווה שני שלישים ממשקל המדד; קרבה לגבול מחוז תל אביב, שמבטאת את המבנה המונוצנטרי של מדינת ישראל, כאשר מחוז תל אביב מהווה את המרכז הכלכלי והעסקי של המדינה. מרכיב זה מהווה שליש ממשקל המדד.

מדד הפריפריאליות מדרג את כלל הרשויות המקומיות (255 במספר) באופן רציף וכן בחלוקה לעשרה אשכולות. החלוקה לאשכולות משקפת שונות מינימליות בין הרשויות בתוך האשכול ושונות מקסימליות בין האשכולות. ערכי המדד הרציף נעים בין 2.483- (אילת) לבין 4.708 (גבעתיים). כאמור, אילת וחבל אילות הן הרשויות היחידות באשכול 1. הפער בדירוג הרציף בין חבל אילות (2.398-) , המדורגת שניה לאחר אילת, לבין הרשות הבאה אחריה – ערבה תיכונה (1.76-) – המדורגת כבר באשכול 2 הוא הגבוה ביותר, בהפרש ניכר, מהפערים בדירוג הרציף בין רשויות עוקבות השייכות לאשכולות שונים. הפער הניכר בין דירוגן הרציף של הרשויות באשכול 1 לבין הרשויות הבאות אחריהן באשכול 2 מעיד על כך שרשויות אלו פריפריאליות יותר באופן מובהק מן הרשויות הבאות אחריהן בדירוג. בנוסף, הדבר משקף את בידודן מיתר הרשויות בארץ.

לפי פרסום הלמ"ס בעניין הדירוג הפריפריאלי של הרשויות המקומיות לשנת 2015, "מדד הפריפריאליות" מאפיין יישובים ורשויות מקומיות בישראל לפי מיקומם הגאוגרפי, ביחס לריכוזי אוכלוסייה ומרכזי פעילות כלכלית בארץ. אפיון זה מאפשר השוואה בין אזורים שונים לפי פוטנציאל הפיתוח שלהם. משערים כי אזורים בעלי נגישות גבוהה למרכזי פעילות כלכלית יהיו יצרניים ותחרותיים יותר, ולכן גם אטרקטיביים יותר למשקיעים ולמהגרים בהשוואה לאזורים מרוחקים ומבודדים".

הפריפריאליות באה לידי ביטוי ישיר גם במרחק העיר אילת וחבל אילות מהמטרופולין הקרוב אליהן, העיר באר-שבע. עפ"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המטרופולין הוא אזור עירוני הכולל כמה ערים ויישובים והמהווה ישות עירונית אחת מבחינה תפקודית. מטרופולין היא ישות לתכנון עירוני ולקידום הפיתוח הכלכלי המקומי. בין היישובים במטרופולין מתקיימים קשרי גומלין רבים, המתבטאים בזרמי יוממות (נסיעות לעבודה וללימודים) ובנסיעות למטרות אחרות: קניות, בילויים, צריכת שירותים ותרבות. נוכח הגדרה זו, הריחוק של העיר אילת וחבל אילות מהמטרופולין מעצים את הקושי של תושביה במציאת פתרונות תעסוקה, צריכת שירותים, תרבות ופנאי. עפ"י נתוני גוגל מפות, מרחק הנסיעה מאילת לעיר באר שבע עומד על שעתיים ו-50 דקות, ומדובר במשך הזמן הארוך ביותר שיש בין יישוב בארץ למטרופולין הקרוב אליו ובפער ניכר (שעה ו-50 דקות ממגידל א-שמש לחיפה).

כפי שעולה מכל האמור, העיר אילת וחבל אילות מתאפיינות בנגישות נמוכה ביותר לשווקים, מקומות תעסוקה, השכלה, שירותי בריאות ולפעילויות פנאי. הנגישות אינה מתמצית רק במרחק פיסי, אלא גם ביכולת לגשר על המרחק, הן ברמה התשתיתית-אזורית והן ברמת הפרט ואמצעיו. מיקומן הפיזי המרוחק של העיר אילת והמועצה האזורית אילות ונגישותן הנמוכה למרכז הארץ ולמרכזי האוכלוסייה, משליכים במישורן על מגוון האפשרויות שעומדות לרשות תושבי האזור.

נתון זה, בדבר הנגישות המוגבלת של תושבי אילת וחבל אילות, ממוקדי תעסוקה מגוונים ממחיש את הצורך במציאת פתרונות תחבורתיים הולמים. המרחק בין העיר אילת לתחנת הרכבת הקרובה ביותר (דימונה) הוא הגדול ביותר בארץ ועומד על כשעתיים ועשרים דקות נסיעה לפי נתוני גוגל מפות, ועל כן לא מדובר בפתרון ישים עבור תושבי העיר. על מנת לגשר על הפער התחבורתי יש לסייע לעיר אילת בהבאת פתרונות תחבורתיים איכותיים ובמחירים הוגנים שישמשו את תושביה.

מדו"ח שהוכן על ידי חברת הייעוץ PwC עבור משרד האוצר עולה כי נכון לשנת 2015, כ-90% מכוח העבודה בעיר אילת תלוי, במישרין או בעקיפין, בענף התיירות. שיעור המשרות המועסקות **במישרין** בענף התיירות מתוך סך השכירים בעיר אילת עומד על 26.5% והוא הגבוה ביותר בארץ, בפער גבוה מהמקום השני, טבריה (12% בלבד). נתונים אלה מעידים על היעדר גיוון תעסוקתי שנובע מריחוקה הפיסי של אילת ממרכז הארץ וממקורות תעסוקה שונים.

לצד זאת, העיר מתמודדת עם מחסור בתיירות זרה, כאשר שיעור התיירים הזרים שהגיעו לעיר אילת בשנת 2018 עמד על 11% מכלל התיירים בעיר, והוא מהווה את השיעור הנמוך ביותר בקרב הערים המתוירות ביותר בישראל. 18% מפדיון הענף בישראל מקורו בתיירות לאילת, אולם רובו מתיירות של ישראלים (הפדיון מתיירות זרה לאילת עומד על 7% מסך הפדיון בענף בישראל).

בחודש יולי 2015, רשות התעופה האזרחית העלתה חשש כי הירידה בתנועת הנוסעים בעקבות סגירת שדה התעופה שדה דב תעמוד על 30% (בתרחיש ריאלי). לבקשת רת"א, חברת רתם אסטרטגיה העריכה את השפעת סגירת שדה דב על התרומה הכלכלית, והעריכה כי על כל נוסע שיעדיף שלא לטוס לאילת, תהיה ירידה של 0.5 במספר המבקרים באילת, מתוך הנחה כי חלק מהנוסעים שיעדיפו לא לטוס לאילת, יגיע בתחבורה קרקעית. בשנת 2017, תנועת הנוסעים מאילת ואליה עמדה על כ-1.4 מיליון (כ-700 אלף נוסעים). לפי הערכות רת"א וחברת רתם אסטרטגיה, סגירת שדה דב תביא לירידה של כ-100 אלף במספר המבקרים בעיר.

ההחלטה כוללת שורה של צעדים לחיזוק תחום התיירות, שעליו מושתתת כלכלת העיר, ואשר לגביו גם התקבלו החלטות ממשלה קודמות שעניינן פיתוח ומיצוב העיר כעיר תיירות בהיבטים שונים. ההשקעה בתחום התיירות תעשה, בדגש על תשתיות התיירות הציבוריות לצד פעולות נוספות התומכות בו כגון פעולות להנגשת רצועת החוף. כמו כן ההחלטה כוללת פעולות לגיוון מקורות התעסוקה וליצירת מנועי צמיחה בתחומים נוספים, שנקבעו בהלימה עם המאפיינים הייחודיים ויתרונותיו של האזור, בדגש על תחום התעשיות מן החי, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית, ובהתבסס על שיקולים מקצועיים רלוונטיים.

הפריפריאליות של העיר אילת וחבל אילות מובילות במישרין גם לפערים בין לבין יתר אזורי הארץ ומשליכות על רמת השירותים בהן בתחומים שונים. פערים אלו באים לידי ביטוי באפשרויות התעסוקה ובתלות של האזור בענף התיירות, כפי שתואר לעיל, וכן בתחומים נוספים, שאחד המובהקים שבהם הוא תחום הבריאות.

באילת ישנו בית חולים ציבורי אחד, יוספטל, המשרת גם את תושבי חבל אילות. אולם חלק מהתשתיות הטיפוליות אינן קיימות בעיר כלל ובהעדרן המטופלים אינם מקבלים את הטיפול הראוי או שלחלופין נאלצים להתאשפז במוסדות מרוחקים.

אילת וחבל אילות ממוקמות במרחק של 240 ק"מ מהמרכז הרפואי הגדול הקרוב (ביה"ח סורוקה בבאר שבע), דבר המוביל לצורך בפתרונות ייחודיים על מנת לגשר על פערי המרחק. מנתונים שבידי משרד הבריאות עולה כי זמני ההמתנה לחלק ניכר ממקצועות הרפואה

והבדיקות הרפואיות באילת ובחבל אילות ארוכים משמעותית מאלה שבמרכז הארץ. נוסף על האמור לעיל, לא קיים באילת מערך טיפולי בית והמערך הגריאטרי לוקה בחסר. כן קיימים פערים בשירותי הפסיכולוגיה, הרוקחות, ריפוי בעיסוק ושיקום.

נוסף לקשיים המתוארים לעיל, הנובעים מהמיקום והבידוד הגאוגרפי של אילת וחבל אילות, העיר אילת מבוססת כאמור במידה רבה על תיירות נכנסת ועל כן ישנה תנודתיות רבה יחסית בצריכת שירותי בריאות בעיר, הנעה בין כ-60 אלף תיירים ביום באמצע שבוע בחורף, לכ-140 אלף תיירים ביום, בסופי שבוע בקיץ, אשר גם הם עשויים להזדקק לשירותי רפואה דחופה המעמיסים על תשתיות הרפואה המוגבלות הקיימות בעיר.

עוד יצוין כי העיר אילת סובלת בשנים האחרונות ממאזן הגירה שלילי גבוה במיוחד (ממוצע שנתי של 1.08% לשנה). חבל אילות נהנית אמנם ממאזן הגירה חיובי, אך מאחר שמדובר ברשות מקומית שמספר תושביה נמוך (4,100 תושבים), המאזן מושפע בקלות מכל תנועה, ומשקף מספר מצומצם מאד של תושבים (עשרות תושבים נכנסים/יוצאים).

מעבר לכך, העיר אילת סובלת גם מתחלופה גבוהה של תושבים, קרי, שיעור גבוה של תושבים שנכנסים ויוצאים. במובן זה ממוקמת אילת במקום השני בארץ מבחינת תחלופת תושבים, כאשר בין השנים 2009-2016 שיעור הנכנסים הממוצע לאילת עמד על 5.6% ושיעור היוצאים על 6.3%. שיעור זה הוא במקום השני אחרי המועצה המקומית מצפה רמון שקיבלה מענה במסגרת החלטת ממשלה ייעודית מס' 3907 מיום 24 ביוני 2018. נתון זה מצביע על כך ששיעור ניכר של האוכלוסייה שוהה בעיר תקופה קצרה ואינו משתקע בה, ומאידך ממחיש את הפוטנציאל לשינוי.

העיר אילת היא המרכז העירוני של אזור הערבה, והיא כוללת מרכז תעסוקתי, כלכלי, תרבותי ורפואי. בהיותה כזו, משרתת העיר אילת גם את תושבי חבל אילות, וכל סיוע שניתן לעיר אילת בתחומים האמורים לעיל משפיעים גם על חבל אילות. החלטת הממשלה כוללת רכיבי סיוע הניתנים בחלקם הן לחבל אילות והן לעיר אילת, ובחלקם ניתנים לעיר אילת בלבד, בשים לב למאפייניה ומאפייני האזור ולהיותה המרכז העירוני המשרת את האזור כולו.

רכיבי הסיוע בהחלטה נקבעו בהלימה לשיקולים המנויים לעיל, וכוללים מענים נרחבים לצמצום הפערים בתחום הבריאות, כלים לסיוע בפיתוח של התיירות באזור, המהווה כאמור את העוגן הכלכלי והתעסוקתי המרכזי באזור, וכן כלים לפיתוח מקורות תעסוקה נוספים ופעולות בתחום התחבורה.

בצד נימוקים אלה יבואו להלן, בדברי ההסבר, נימוקים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשויות ולמטרות ההחלטה.

ההכרזה על העיר אילת וחבל אילות נעשית לטובת מימוש התוכנית המפורטת בהחלטה זו ולתקופות הנקובות בה ביחס לרכיבי התוכנית השונים.

דברי הסבר

רקע כללי

בין השנים 2012-2019 התקיימה סדרה של עבודות מטה בהקשר לעיר אילת במטרה לבחון את צרכי העיר ואת הכלים הנדרשים לפיתוחה הכלכלי, בעיקר לאור האירועים המשמעותיים שניצבו בפני העיר – הקמת שדה התעופה רמון וסגירתו הצפויה של שדה התעופה ע"ש דב הוז בת"א, וזאת בשים לב לכך שכלכלת העיר נסמכת באופן מרכזי על תחום התיירות.

בשנת 2012 קיבל צוות שרים בראשות ראש הממשלה החלטה על הכנת תכנית אסטרטגית לפיתוח כלכלי של העיר אילת, באחריות המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה. בשנת 2015 התכנס פורום מנכ"לים של משרדי הממשלה, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, כדי לדון בקידומה הכלכלי של אילת. במסגרת דיונים אלו הוצע כי יגובש תהליך תכנון אסטרטגי לאילת באחריות מנכ"ל משרד האוצר, ששכר את שירותיה של חברת הייעוץ הבינלאומית PwC לצורך הכנת תכנית אסטרטגית מקיפה.

צוות העבודה מטעם חברת PwC ערך ניתוח עומק של המצב הקיים באמצעות סיורי שטח ופגישות רבות עם נציגים רלוונטיים של הממשלה, העירייה והסקטור הפרטי. על בסיס ניתוח זה, גובשה תכנית כוללת לפיתוח העיר אילת כאשר במרכזה עמדו תחומי הבריאות, התיירות, הכלכלה ותעסוקה, התחבורה, התרבות, והחוף האנושי. לצורך חיזוק תחום הבריאות בעיר, הוצע מתן תמריצים כגון מענקים שנתיים לרופאים שיעברו לעבוד בעיר, הרחבתו של בית חולים יוספטל ועוד. לצורך חיזוק ענף התיירות בעיר, הוצעו יוזמות כגון הקמת תשתיות תיירותיות, הקמת מרכז כנסים בינלאומי ומתן מענקים למפעילי קווי תעופה לפתיחת קווים חדשים לאילת. בנוסף, לצורך פיתוח ענף תיירות החוף עלו יוזמות כגון פיתוח של קו החוף והעברת שטחים מקצא"א וחנ"י לשימושים ציבוריים תרבותיים. לטובת יצירת גיוון תעסוקתי הוצעו יוזמות כגון הקמת מרכז לחקלאות ימית באילת, פיתוח תעשיית האצות ליצוא באילת ותמרוץ יזמים מהסקטור הפרטי והאקדמיה לפעול בייצור ומו"פ בתחום החקלאות הימית. בתחום המוניציפלי, נכללו יוזמות כגון הענקת מענקי איזון ותקציבי פיתוח והקמת מרכז תרבות ומוזיקה. ההצעה של משרד האוצר כללה גם הקמת צוות משותף לשם בחינת העתקת בסיס חיל הים באילת.

לאחר הכנת התכנית, גיבש משרד האוצר בשנת 2017 טיוטה להצעת מחליטים אופציונאלית המאזנת לראייתו בין צרכי העיר לבין המשאבים שניתן להקצות לנושא. הצעת המחליטים כללה מספר נושאים החשובים לפיתוח העיר אילת כדוגמת מוקד מו"פ בינלאומי בתחום החקלאות הימית, גיוון מקורות התעסוקה, הקמת מרכז כנסים, בחינת העתקת בסיס חיל הים באילת, מוקד מו"פ בינלאומי בתחום האנרגיה המתחדשת, תמיכה באקדמיה ועוד. בשל מחלוקות בין משרד האוצר לבין העירייה אודות תקצוב התכנית, קבע מנכ"ל משרד האוצר כי אין דרך לקדם את התכנית.

בשנת 2016, עיריית אילת ומשרד מייזליף כסיף אדריכלים, בשיתוף עם משרד התיירות, משרד האוצר, מינהל התכנון, רשות מקרקעי ישראל, משרד הפנים, המשרד להגנת הסביבה ורשות הטבע והגנים, גיבשו תכנית רב שנתית מפורטת לפיתוח רצועת החוף, המחולקת ל-11 מתחמי טיפול הכוללים בתוכם כ-100 פרויקטים שונים. עיריית אילת, ביחד עם משרד התיירות והחברה להגנות ים המלח, פועלות כבר היום לקידום הפרויקטים בתכנית.

בחודש מרץ 2018 הוגשו המלצות ועדת היגוי שקמה מכוח החלטת ממשלה מס' 4848 מיום 01.07.2012, שתפקידה לבחון כלים לפיתוח כלכלי ותעסוקתי בר קיימא של העיר אילת על ידי

ניתוח הכלים הקיימים כיום וכן בחינת הצורך בכלים נוספים, בתחומי הביולוגיה והחקלאות הימית באילת. המלצות ועדת ההיגוי כללו, בין היתר, הקמת צוות תכנון להקמת פארק חקלאות ימית ידידותית לסביבה. בהמשך לכך, משרד החקלאות בחן מספר חלופות לאתרי הפארק, והצביע על שטח שמוגדרים בהחלטה זו כשטחים המועדפים. כמו כן, בעקבות החלטת ממשלה מס' 4848 מיום 01.07.2012 משרד הכלכלה והתעשייה גיבש תכנית כלכלית לאילת הכוללת מספר כיווני פעולה אפשריים. על בסיס תכנית זו, גובש פרק התעסוקה בהצעת המחליטים.

במהלך שנת 2018, לבקשת מנכ"ל משרד הבריאות, בוצעה עבודת מטה במשרד הבריאות לבחינת הדרכים לשיפור רמת שירותי הבריאות בעיר אילת ובסביבתה. עבודת המטה הוגשה למנכ"ל משרד הבריאות ביוני 2018, ופרק הבריאות בהצעת המחליטים מבוסס רובו ככולו על עבודת מטה זו.

במהלך שנת 2018, עמל משרד החקלאות ופיתוח הכפר על תכנית לאומית לקידום המחקר בחקלאות ימית מוטת ייצוא, שעיקריה השלמת ביות וייצוא דגיגים ימיים. עיקרי התכנית מוצגים בהחלטה זו.

בחודש יולי 2018 ביקש מנכ"ל משרד ראש הממשלה מראש עיריית אילת לגבש מסמך צרכים של העיר אילת לאור סגירתו של שדה תעופה אילת ולאור ההבנה שנמל התעופה ע"ש דב הוז ייסגר באותה השנה. במקביל, החלה במשרד רה"מ עבודת מטה בנושא פיתוח העיר אילת. בחודש בפברואר 2019 נערכה פגישה בראשות סמנכ"ל כלכלה ותשתיות במשרד רה"מ לבין ראש עיריית אילת, במטרה להניע את התכנית לפיתוח העיר אילת, זאת מתוך הנחה שהדברים יובאו לפתחה של הממשלה ה-35 שתוקם לאחר הבחירות לכנסת ה-21. הנושאים שהועלו על ידי עיריית אילת בנושאים המשמעותיים ביותר עבורה כללו את פיתוח רצועת החוף, פיתוח התשתיות בשדה התעופה המתפנה ושימושים זמניים בשדה התעופה המתפנה, פיתוח תשתיות וחיזוק תחום הבריאות בעיר.

בחודש מרץ 2019 נסגר נמל התעופה שבמרכז העיר אילת ששימש בעיקר לטיסות סדירות פנים-ארציות ושירת כמיליון וחצי נוסעים בשנה. פעילותו של שדה התעופה אילת הועתקה לנמל התעופה הבינלאומי רמון בתמנע, שנפתח ביום ה-21 בינואר אותה שנה. יצוין כי עוד לפני העתקת שדה התעופה אילת לרמון, ובמשך תקופה ממושכת, עמדה על הפרק כוונת ממשלת ישראל לסגור את שדה דב נמל התעופה דב הוז ששכן בצפון העיר תל-אביב יפו והעתקת פעילותו לנתב"ג. יובהר כי סגירתו של שדה דב נדחתה מספר פעמים, בין היתר באמצעות חקיקה ראשית.

מהמפורט לעיל עולה כי במהלך השנים האחרונות בוצעה עבודת מטה מקצועית נרחבת של כל משרדי הממשלה הרלוונטיים לצורך הכנת תכנית מקיפה שתתן מענה משמעותי לסגירת שני שדות התעופה ששירתו את העיר אילת, תושבי האזור והתיירים המגיעים אליה. עיקרי הפרקים שעומדים בבסיס החלטה זו הוכנו על-ידי הדרגים המקצועיים של המשרדים בהתבסס על צרכים מקצועיים אובייקטיביים. עבודת מטה זו משמשת בסיס רחב להצעת המחליטים על תכולתה. מובן כי עיתוי הבאת התוכנית לאישור הממשלה קשור בקשר הדוק לפינוי שני שדות התעופה כאמור, ומרגע פינוי שדה דב, מתגבר הצורך להוציאה אל הפועל באופן מיידי. ההערכות לגיבוש ההחלטה, שהמשיכה גם במהלך שנת 2019 בוצעה מתוך הנחה כי הדברים יובאו לאישורה של הממשלה ה-35 בסמוך להקמתה. בין לבין, ביום 20.5.2019 אושר החוק להתפזרות הכנסת ה-21.

בחדש יולי 2019 נסגר נמל התעופה דב הוז. סגירת שני נמלי תעופה שמשרתים בעיקר את העיר אילת יצרו בטווח הקצר מצב של אי-וודאות ודחיפות בצורך בתכנית ממשלתית שתתמודד עם ההשלכות, במיוחד לאור העובדה שכ-90% מהמועסקים בעיר אילת תלויים במישרין או בעקיפין בתחום התיירות. התכנית תתמודד עם אתגרים הרלוונטיים לענף התיירות באילת ובחבל אילות, תפעל לצמצום פערים בתחומים שונים ובהם בתחום שירותי הבריאות באזור, ותיתן מענים למצב התעסוקתי באזור ולשיפור רמת השירותים במכלול תחומים. כאמור, בטווח הזמן המידי מסתמנת בעייתיות ממספר כיוונים, אשר יש לתת לה מענה מידי, והימנעות מקבלת ההחלטה במועד הנוכחי עלול להשפיע על הטווח הקצר-בינוני ואף להימשך לטווח הזמן הארוך. החלטה זו נועדה לתת מענה לכורח אובייקטיבי שנוצר מפניו שני שדות התעופה אלו, וזאת במסגרת מענה ממשלתי הוליסטי, המתמודד עם הבעיות המרכזיות של העיר והאזור.

סגירת שני שדות התעופה באותה השנה מביאה להארכת הזמן door-to-door של המשתמשים בטיסות הפנים ארציות. השאיפה של גורמי המקצוע העוסקים בנושא היא שבטווח הרחוק, לאחר תקופת הסתגלות ובהינתן אספקת פתרונות מתאימים, אורך הזמן door-to-door בטיסות הפנים-ארציות לא יעלה על אורך הזמן שהיה נתון למשתמשים בינואר 2019, אבל הדחיפות נובעת מההשלכות של הארכת הזמן בטווח הזמן המידי, לצד חוסר הוודאות שנוצר בעקבות סגירת שדה דב. המשתמשים בטיסות הפנים-ארציות מתחלקים לתיירות פנים, רופאים, מטופלים ותושבים, אשר מושפעים כולם בטווח המידי. בהקשר זה יש לציין כי הסיקור התקשורתי השלילי הנרחב לקראת סגירת שדה דב ונבואות הזעם בדבר הפגיעה בשירות בטיסות, עלולים בפני עצמם להשפיע על התנהלות כלל הגורמים הנוגעים בדבר, תושבים, תיירים ויזמים כאחד, ומכאן החשיבות והדחיפות בקיומה של מדיניות ממשלתית סדורה אשר תבהיר לכל הנוגעים בדבר כי קיימת מדיניות ממשלתית סדורה על אודות פיתוח העיר אילת והאזור, במישורים שונים, המיועדת לתת מענה לצרכים הייחודיים. הצורך בטיפול מקיף בעיר אילת עולה בבירור מעבודת המטה שבוצעה בשנים האחרונות ואין באפשרות מענים ממוקדים לטפל בבעיות העיר והאזור.

ההשלכות המיידיות של סגירת שדות התעופה וכן ההשפעות הפוטנציאליות על תושבי אילת וחוסנה הכלכלי כוללות:

תיירות פנים – בשנת 2018, תיירות פנים היוותה 89% מהתיירות באילת. ביולי 2015, רת"א העלתה חשש כי הירידה בתנועת הנוסעים בעקבות סגירת שדות התעופה שדה דב תעמוד על 30% (בתרחיש ריאלי). לבקשת רת"א, חברת רתם אסטרטגיה העריכה את השפעת סגירת שדה דב על התרומה הכלכלית, והעריכה כי על כל נוסע שיעדיף שלא לטוס לאילת, תהיה ירידה של 0.5 במספר המבקרים באילת, מתוך הנחה כי חלק מהנוסעים שיעדיפו לא לטוס לאילת, יגיע בתחבורה קרקעית. בשנת 2017, תנועת הנוסעים מאילת ואליה עמדה על כ-1.4 מיליון (כ-700 נוסעים). לפי הערכות רת"א וחברת רתם אסטרטגיה, סגירת שדה דב תביא לירידה של כ-100 אלף במספר המבקרים בעיר.

לאחר סגירת שדה התעופה באילת ולפני סגירת שדה דב, חלה ירידה של 15% במספר הנוסעים לאילת, שבחלקה מיוחסת לסגירת השדה. לאחר סגירתו של שדה דב, אותרה ירידה של 19% במספר הנכנסים לאילת דרך האוויר בחודש יולי (1-28) לעומת התקופה המקבילה אשתקד, לאחר שבין חודש יולי 2015 לחודש יולי 2018 חלה ירידה קלה של 1% בשנה בלבד. מכל אלו עולה כי קבלת החלטה בנושא פיתוח אילת דרושה באופן מידי, לפני סוף עונת הקיץ, ולא ניתן להמתין עם קבלת ההחלטה מספר חודשים.

רופאים – שירותי הרפואה באילת ניתנים באמצעות בית החולים יוספטל ובאמצעות מרפאות חוץ. בשל חוסר ברופאים שמתגוררים באילת, קופות החולים מתבססות על רופאים שמגיעים ממרכז הארץ לטיפולים נקודתיים חד-יומיים. לפי עבודת מטה שבוצעה במשרד הבריאות בשנת 2018, עולה כי כבר כיום יש חוסר ברופאים מומחים באילת, דבר שמגביר את הצורך בהטסת רופאים. לקראת סגירת שדה דב ובעקבות שיחות עם רופאים שעובדים באילת קופות החולים העלו חשש כי בעקבות הצפי לסגירת שדה דב, חלק מהרופאים יפסיקו לעבוד באילת, מה שיחריף את המחסור ברופאים בעיר. ניתן להניח כי רופא אשר החליט להפסיק לנסוע לעבוד באילת, לא יחזור לעבוד באילת אם ההחלטה על פיתוח אילת ומתן המענקים לרופאים יתקבלו לאחר הבחירות. על כן, קבלת החלטה בנושא פיתוח אילת דרושה באופן מיידי.

מטופלים – לאור חוסר בשירותי רפואה נדרשים בבית החולים יוספטל, מטופלים רבים נדרשים לנסוע למרכז הארץ לקבלת טיפול רפואי. בשנת 2018, היו כ-6,000 מטופלים שנסעו למרכז הארץ לצורך קבלת טיפול רפואי. נדרשת עזרה מיידידת לחולים שנדרשים לנסיעות למרכז הארץ לצורך מתן טיפול רפואי ולמתן וודאות בנושא שירותי הרפואה שיסופקו להם.

תושבים – אילת סובלת ממאזן הגירה פנימי שלילי. החששות של תושבים מפני פגיעה באיכות החיים שלהם יכולים להשפיע על בחירתם להמשיך לגור באילת.

סעיפים פרטניים

בריאות

באילת מתגוררים כ-54 אלף תושבים, 3,000 מתוכם עובדים שאינם אזרחי ישראל. נוסף עליהם מגיעים אל העיר בכל שנה מעל 2.2 מיליון תיירים, כ-165 אלף מתוכם אינם ישראלים. באילת ישנו בית חולים ציבורי אחד, יוספטל, אשר בבעלות קופת החולים כללית. אילת היא עיר שמבוססת במידה רבה על תיירות נכנסת ועל כן ישנה תנודתיות רבה יחסית בצריכת שירותי בריאות בעיר, הנעה בין כ-60 אלף תיירים ביום באמצע שבוע בחורף, לכ-140 אלף תיירים ביום, בסופי שבוע בקיץ, ייתכן ויזדקקו שירותי רפואה דחופה. אילת היא אזור ספר, שמרוחק 240 ק"מ מהמרכז הרפואי הגדול הקרוב, סורוקה בבאר שבע. בהיותה העיר הפריפריאלית ביותר, נאלצת אילת לספק לעצמה שירותים, שכן אין שירותים זמינים בטווח גאוגרפי סביר. מכאן, שצריכת שירותים מחוץ לעיר משמעותה עלויות גבוהות. הספקת שירותי רפואה ברמה נאותה הן באמצעות ביה"ח יוספטל והן באמצעות קופות החולים באילת ובחבל אילות הייתה מאז ומתמיד אתגר משמעותי שנובע מקושי בגיוס כוח אדם רפואי ופרה-רפואי למתן הטיפול הנדרש, ומקושי בהסתמכות על שירותים חיצוניים לעיר אילת וחבל אילות.

נכון להיום, קופות החולים משקיעות משאבים רבים בפיצוי על הפער על מנת להעמיד לרשות מבוטחיהן את מירב השירותים. על אף המאמצים והמשאבים הרבים המושקעים מצד קופות החולים, קיים פער בין אילת ומרכז הארץ בזמינות תורים במקצועות מסוימים וכן קיימים פערים במדדים קליניים שונים בין תושבי אילת לממוצע הארצי. בחינת סוגיית משך זמן התורים מעלה כי ההמתנה לחלק נכבד ממקצועות הרפואה והבדיקות הרפואיות ארוכה מזו שבמרכז הארץ¹, לעתים במספר סדרי גודל:

¹ דו"חות הבקרה על קופת חולים כללית. נתונים המסומנים בכוכבית: נתונים העולים גם/רק מהבקות במכבי שירותי בריאות.

מקצוע	אילת (ימים בממוצע)	מרכז הארץ (ימים בממוצע)	יחס
משפחה- תור רגיל	3.69	1.58	2.33
נשים	36.09	21.74	1.66
כירורגיה	42.07	19	2.21
נוירולוגיה*	97.35	36.01	2.7
נפרולוגיה	90	61.67	1.46
פסיכיאטר ילדים	80.4	26	3.1
קולונוסקופיה למבוגר	60	30	*2
אנדוסקופיה למבוגר	60	25	*2.4
תפקודי ריאות לילד	7	1	7 (*2)
תפקודי ריאות למבוגר	23	1	23

נוסף על האמור לעיל, יצוין כי המערך הגריאטרי לוקה בחסר. כן קיימים פערים בשירותי הפסיכולוגיה, הרוקחות, ריפוי בעיסוק, בשירותי השיקום ומערכי טיפולי ואשפוזי הבית נמצאים בפער מקצועי מהותי ביחס למצב הרצוי. חלק מהתשתיות הטיפוליות אינן קיימות בעיר ובהיעדרן המטופלים אינם מקבלים את הטיפול הראוי או שלחלופין נאלצים להתאשפז במוסדות מרוחקים.

האתגרים

כבר כיום ישנם פערים משמעותיים בצוותים רפואיים שנדרשים באילת. להלן החסרים שמופ²:

מקצוע	היקף הפער ברופאים	מקצוע	היקף הפער ברופאים	מקצוע	היקף הפער ברופאים
רדיולוגיה	2 כולל מנהלת	רפואה פנימית		2	רפואת עיניים
רפואת נשים ומיילדות	2-4	טיפול נמרץ		1	נפרולוגיה
רפואה דחופה	1-5	גסטרואנטרולוגיה		1	נוירולוגיה
רפואת ילדים	3	קרדיולוגיה		1	רפואת משפחה
התפתחות הילד/ נויורולוגיה ילדים	1 מנהלת	אורתופדיה		5 תתי התמחויות שונות	אנדוקרינולוגיה וסכרת
נאונטולוגיה	1	מחלות ריאה		1	א"ג

² כאשר לא מצוין אחרת, המספר הוא הערכת צורך באם יאוגמו משאבים ורופא אחד יוכל להיות זמין באופן שוויוני לכלל המטופלים, מבטחי כל הקופות.

פסיכיאטריה	1 (מאוחדת)	כאב	1	עור	1 (מכבי)
כלי דם	1 (מכבי)	רופא תעסוקה	1 (מאוחדת)	ראומטולוג	1 (מכבי)
הרדמה	1 (כללית)	פסיכיאטריה	1 (כללית)		

הפערים שהועלו מקופות החולים מצביעים על החסרים הבאים במקצועות הבריאות :

מקצוע	היקף הפער	מקצוע	היקף הפער
רוקחות	5	פיזיותרפיה	3
עובדי מעבדה	8	ריפוי בעיסוק- שיקום	2
עו"ס	1- מנהלת, +1	פסיכולוגיה	1 (מאוחדת)

מזה תקופה ארוכה, המאמצים של קופות החולים לגשר על המחסור בצוותים רפואיים כוללים מחד הטסת רופאים לאילת (כאשר ככלל הם חוזרים באותו יום) ומאידך הטסת מטופלים הזקוקים לטיפולים מורכבים למרכז. ההטסות כרוכות בעלויות גבוהות ואינן נותנות מענה מלא. כמענה לצורך לחולים המוטסים מאילת הוקצו 5.2 מש"ח לבסיס התקציב של משרד הבריאות. בנוסף, החל מהשנה החמישית הוקצו עוד 10 מש"ח לבסיס תקציב משרד הבריאות לטובת מימון תפעול מסוק יעודי שיוצב בעיר ושדרוג שירותי בריאות. בהתאם לאמור לעיל מפורטות עלויות הצעדים הנדרשים לשיפור מערכת הבריאות במסגרת "תכנית אסטרטגית אילת" :

מקצועות הבריאות

יישום המתווה שהוצע על ידי הממונה על השכר באוצר ב 2018 לפיו לכח אדם במקצועות הבריאות יינתנו באילת תמריצים בדומה לכוח אדם במקצועות החינוך.

רופאים

הגדלת המענק לרופאים והחרגת המענק באילת ממענקי פריפריה לרופאים. המענקים יינתנו לרופאים שיועסקו במתכונות הבאות :

א. באמצעות בית החולים ויתנו שירותים לקהילה באמצעות מרפאות החוץ בלבד, ללא העסקה במתקני הקהילה של אחת מקופות החולים.

ב. במשרה מלאה כרופא ראשוני במתקן של קופת החולים בקהילה.

היות שיש חסר משמעותי של רופאים באילת שצפוי לגדול בשנים הקרובות בגלל פרישה של רופאים, השאיפה היא לגייס רופאים מומחים שיעתיקו מגוריהם לאילת באמצעות מענקים לתקופה של 5 שנים. למומחים אלה יוענקו מענקים של עד מיליון ש"ח לתקופה של 5 שנים.

קיצור תורים ברפואה יועצת

נדבך נוסף לשיפור שירותי הבריאות באילת הוא הטסת רופאים לעיר. ככלל, תפיסת ההפעלה של מערכת הבריאות היא שיפור השירות באמצעות הגברת התחרות בין קופות החולים. עם זאת, במקרה המיוחד של אילת, בשל העלות הגבוהה והקושי הרב של הקופות להטיס רופאים כל אחת לצרכיה, יש לפעול ב"תפיסת הפעלה" שונה. לפיכך מוצע לתמוך בתוכנית ל"קיצור תורים" באילת באמצעות מימון הטסת רופאים ואנשי מקצועות הבריאות לעיר. לפי מתווה זה, משרד הבריאות יפרסם מבחן תמיכה לקופות החולים לקיצור תורים באילת, כאשר קופות

החולים אשר יציגו תכנית לשיתוף פעולה בהבאת רופאים לעיר יקבלו תמיכה משמעותית גבוהה יותר.

תלמדיסין – הקמת תשתית והפעלת שירותי בריאות מרחוק (טלה-רפואה, Telemedicine)
בשנים אחרונות, בזכות שיפורים טכנולוגיים, שימוש בשירותי רפואה מרחוק הופך להיות משמעותי ואיכותי יותר ויותר. לפי מתווה זה, משרד הבריאות יפרסם מבחן תמיכה שמעודד את הקופות להקים באילת תשתיות למפגשים המתבצעים באמצעים טכנולוגיים ובאמצעות תקשורת אלקטרונית לצורך מתן שירותי בריאות בין מטופל למטפל מזוהים, לא בהכרח בחפיפת מקום וזמן. שירותים אלו יעמדו באמות המידה לשירותי בריאות מרחוק כפי שאלה מוגדרים בהנחיות משרד הבריאות בנושא. מטרת הקמת השירות באילת היא לאפשר רצף טיפולי למטופלים אשר הרופאים המטפלים בהם מגיעים לאילת בתדירות נמוכה ואשר שני הצדדים מעוניינים לשלב מפגשים פיזיים עם מפגשים דיגיטליים העומדים באמות המידה המוגדרות על ידי משרד הבריאות. למהלך זה צפויות עלויות הקמה גבוהות מעלויות האחזקה והוא צפוי לאפשר למטופלים באילת היצע גדול יותר של רופאים שאינם מעוניינים להגיע בתדירות גבוהה לעיר. כמו כן, צפוי המהלך לאפשר רצף טיפולי טוב יותר וחיסכון בעלויות הטסה ושהייה של רופאים שאינם מעתיקים את מקום מגוריהם ויכולים לבצע חלק מפעילות המעקב הרפואי מרחוק.

מסוק באילת

תמיכה בשדרוג והפעלה של מנחת מסוקים של בית החולים יוספטל וזאת על מנת להבטיח עמידה בסטנדרט להפעלת מנחת אזרחי ובכך פינוי יעיל ומהיר לכל מבוטח שיידרש לכך. הצבת מסוק אזרחי קבוע באילת הכולל צוות מטיס וצוות רפואי, 24/7. העלויות מחושבות ביחס לעלויות מסוקים אזרחיים המופעלים היום על ידי חברת להק ומד"א ותחת הנחת תקורות לאילת ו-100 גיחות בשנה. בסה"כ עלות אחזקה – 8 מיליון ש"ח בשנה.

טיפול בית

שיתוף פעולה בין הקופות במתן בהקמת מערך טיפולי בית, העונה על החסר המתואר מעלה. המתווה ליישום הינו הרחבת מבחן התמיכה הקיים כך שיכלול פרק בעל תמריצים מיוחדים לאילת.

מיגון ושיפוץ בית חולים יוספטל

שדרוג ושיפוץ תשתיות בית החולים ובכלל זה תשתיות כגון מכון גסטרו וחדרי ניתוח העומדים בתקן, מכון דיאליזה חדיש, חדר אקוטי לטיפול בנפגעי תקיפות מיניות, מכשיר CT חדש וחדרי לידה. 70 אלף ש"ח מתוך כספי התמיכה יוקצו להדרכות צוותים לתפעול החדר האקוטי לטיפול בנפגעי תקיפות מיניות.

תיירות

העיר אילת נסמכת באופן כמעט בלעדי על ענף התיירות. מניתוח שוק העבודה באילת בשנת 2015 עולה כי 50% מהמשרות באילת הן בתחומי אירוח ומזון (לעומת 5% ממוצע ארצי), 25% מהמשרות בתחומי מסחר, ועוד 15% תלויות בענף התיירות. סך הכל, כ-90% מהמשרות באילת תלויות במישרין או בעקיפין בתיירות. עם זאת, העיר מתמודדת עם מחסור בתיירות זרה, כאשר שיעור התיירים הזרים שהגיעו לעיר אילת בשנת 2018 עמד על 11% מכלל התיירים בעיר, והוא מהווה את השיעור הנמוך ביותר בקרב הערים המתויירות ביותר בישראל. כמו כן,

שיעור המשרות המועסקות במישרין בענף התיירות מתוך סך השכירים בעיר אילת עומד על 26.5% והוא הגבוה ביותר בארץ, בפער גבוה מהמקום השני, טבריה (12% בלבד). יתרה מכך, מדו"ח שהוכן על ידי חברת הייעוץ PWC עבור משרד הכלכלה והתעשייה, ואשר יוזכר גם בהמשך, עולה כי נכון לשנת 2015, כ-90% מכוח העבודה בעיר אילת מועסק, במישרין או בעקיפין, בענף התיירות. 18% מפדיון הענף בישראל מקורו בתיירות לאילת, אולם רובו מתיירות של ישראלים (הפדיון מתיירות זרה לאילת עומד על 7% מסך הפדיון בענף בישראל). עיריית אילת וענף התיירות קשורים זה בזה במערכת יחסים של תלות הדדית, כאשר נכון לשנת 2016, 40% מהיקף הארנונה העסקית בעיר נובע ממלונאות (סך של כ-85 מיליון ש"ח) ומנגד, מבין הערים שהפדיון ממלונות תיירות בשטחן מהווה כ-90% מסך הפדיון ממלונות תיירות בישראל, אילת היא העיר עם מספר הלינות הגבוה בארץ ובמקום השני ביחס שבין מספר לינות התיירים בה לבין גודל האוכלוסייה, העומד על 139 לינות על כל תושב. בשל מרכזיותו של ענף התיירות בעיר אילת והירידה במספר הטסים לאילת בעקבות סגירתם של נמל התעופה אילת ונמל התעופה ע"ש דוב הוז בתל אביב-יפו, כבר במסגרת עבודות מטה קודמות ודיונים בין משרדי הממשלה לבין עיריית אילת על פיתוח העיר, הושם דגש על השקעה בתחום התיירות.

פארק לתעשיות מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית

לצד ההשקעה בתחום התיירות, לצורך שימור ופיתוח העוגן המרכזי שעליו נסמכת כלכלת העיר משך שנים, ועל מנת להרחיב את הגיוון התעסוקתי באילת ולנצל את הנכסים האסטרטגיים הנוספים של אילת, הוקמה ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד התמ"ת מכוח החלטת ממשלה מס' 4848 מיום 01.07.2012, שתפקידה לבחון כלים לפיתוח כלכלי ותעסוקתי בר קיימא של העיר אילת על ידי ניתוח הכלים הקיימים כיום וכן בחינת הצורך בכלים נוספים בתחומי הביולוגיה והחקלאות הימית באילת.

המלצות ועדת ההיגוי וכן סקר היתכנות שבוצע במשותף ע"י משרדי החקלאות והכלכלה לצורך מימוש הפוטנציאל התעסוקתי-כלכלי והמדעי של אילת, בדגש על תחומי הביוטכנולוגיה והחקלאות הימית וניצול ושימור יתרונותיו הייחודיים של האזור, העלו כי תחומי הביולוגיה והחקלאות הימית מציעים לאילת הזדמנות לפיתוח כלכלי ותעסוקתי, בהתבסס על המאפיינים שלהלן:

1. **איכות מי הים** – עקב השבר הסורי אפריקני, מגיעים המים במפרץ אילת לעומק רב. המאפיינים הימיים של מפרץ אילת מאפשרים הספקה של מי ים בטמפרטורות גבוהות ויציבות יחסית לאורך כל השנה לטובת גידולים של חקלאות ימית ידידותית לסביבה במתקנים יבשתיים.
2. **אזור עתיר בקרקע חקלאית** – באילת שטחי קרקע המתאימים לשימוש לחקלאות ימית (לחקלם נגישות למי ים) והם מהווים יתרון גדול על פני אזורי גידול אחרים במרכז הארץ, ובדגש על תעשיית גידול דגי נוי ומאכל וגידול אצות בשטחים יבשתיים.
3. **אזור שופע קרינה** – אילת נחשבת כאחד המקומות בעלי מספר ימי הקרינה הרב ביותר, וכן טמפרטורות גבוהות לאורך השנה, המקנים יתרון לגידול דגים ואצות במתקנים יבשתיים.
4. **ריכוז הון אנושי, גורמי אקדמיה, כוח אדם מקצועי וגורמים מסחריים באילת וסביבתה** - באילת ובסביבתה מספר מוקדי ידע בתחום מדעי הים (מחקריים ומסחריים), אשר

אינם קיימים בריכוז שכזה באזורים אחרים בישראל. המרכז הלאומי לחקלאות ימית הממוקם באילת מהווה בסיס ידע ייחודי אזורי בביות וייצור דגיגים ימיים.

5. **קירבה לנמל ימי ואווירי** – לאילת נגישות גבוהה הן לנמל ימי והן לשדה תעופה בינלאומי, המאפשרים שינוע מוצרים לייצוא.

יתרונות אלו מהווים בסיס לתכנית להקמת פארק לביוטכנולוגיה וחקלאות ימית בסמוך לאילת, במספר אתרים בדרום הערבה.

מבדיקה שנערכה על ידי משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החקלאות אותרו מספר אתרים המתאימים לפיתוח תעסוקה ותעשייה בתחום הביולוגיה הימית.

האתר הראשון, "המשתלות" (תכנית מספר 31/101/02/2) הינו קרקע ביעוד סטטוטורי של חקלאות. מדובר על שטח של כ-100 דונם אשר ניתן לפתח ולשווק במכרז לטובת חקלאים בתחום החקלאות והביולוגיה הימית. החסם העיקרי המונע יציאה למכרזים באזור "המשתלות" הוא עלות הקמת התשתיות ההיקפיות, פיתוח השטח והספקה, טיפול ופינוי מי ים.

האתר השני הינו חלק מתכנית "עין עברונה" (תכנית מספר 180/02/12) בשטח של אלפי דונמים. בתוך תכנית זו, מערבית לכביש 90, בשטח המיועד סטטוטורית לחקלאות, ניתן לבחון איתור שטח בהיקף של 100 דונם לפחות ושינוי ייעודו לתעשייה לצורך הקמת אזור תעשייה בתחום הביוטכנולוגיה והביולוגיה הימית. שינוי ייעוד הקרקע יאפשר הקמת מפעלים יצרניים ולאחר מכן פיתוח האזור על ידי משרד הכלכלה והתעשייה על מנת ליצור את התשתית הפיזית שתשרת מפעלים ייחודיים אלו הדורשים גם שטחים לתעשייה וגם שטחים לגידול חומרי הגלם והביולוגיה הימית. התב"ע תאפשר למשרד הכלכלה והתעשייה להשתמש בסמכויותיו לפיתוח השטח ע"י מינהל אזורי תעשייה ולהקצות את הקרקע למפעלים בהתאם להוראת מנכ"ל 6.2 כולל מתן סבסוד, ככל שלמשרד הכלכלה והתעשייה תהיה סמכות סבסוד באותה עת ובכפוף לנהליו, ובעקבות זאת לתת אפשרות למפעלים העומדים בחוק עידוד השקעות הון לקבל מענקים מרשות ההשקעות, בהתאם לכללי המנהלה ולשיקול דעתה.

אתר "המשתלות" אשר יאפשר גידול של חומרי הגלם ואתר "עין עברונה", אשר יאפשר הן גידול של חומרי הגלם והן הקמת מפעלי תעשייה בתחום הביולוגיה הימית, מהווים יחד אקו-סיסטם אשר ימנף את נושא התעסוקה בתחום הביולוגיה הימית- הן בהקשר של החקלאות והן בהקשר התעשייתי.

יצוין כי החזרת מים מהפארק לתעשיות מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית למפרץ אילת תעשה במסגרת היתרי ההזרמה כמקובל, ובמסגרת המגבלות הקיימות של כמויות חנקן שנתיות המותרות להזרמה למפרץ אילת. המשרד להגנת הסביבה יפעל לאפשר הזרמת מים במסגרת מגבלות אלו לפעילות הפארק.

משרד הכלכלה והתעשייה יביא הצעה לתיקון כללי המנהלה כך שתתאפשר תעודף דיוני תוכניות אשר עומדות בתנאי הסף הקבועים בחוק לעידוד השקעות הון התשי"ט-1959 ובקריטריונים הקבועים בנהלי המנהלה, למפעלי תעשייה באילת ובחבל אילות, אשר פעילותם התעשייתית עוסקת בייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או המדבר בשנים 2020-2023 וזאת על מנת לעודד קיומה של תעשייה מייצאת ותחרותית בתחום ובאזור.

על מנת לסייע ביצירת אקו-סיסטם בתחום הביולוגיה והחקלאות הימית באזור, תיאום בין הגורמים השונים, יצירת ערך מקסימלי מצעדי הממשלה השונים ולטובת קידום התחום, יפעל

משרד הכלכלה והתעשייה להקמת קהילת חדשנות וידע בתחום הביולוגיה והחקלאות הימית שתפעל מהעיר אילת.

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה תפעל למשיכת משקיעים זרים לעיר אילת, תוך שיווק האזור כיעד אטרקטיבי להשקעות עבור מפעלים שעיקר פעילותם נסמך על יתרונותיהם של הים והמדבר ובדגש על תחומי הביולוגיה והחקלאות הימית, איתור חסמי הכניסה ליזמים ומתן המלצות לטיפול בהם.

חקלאות

בהמשך ליתרונות הייחודיים של העיר אילת שפורטו לעיל, אחד המוצרים המגלמים את מכלול היתרונות והמאפיינים הללו הוא יצוא דגיגים ימיים למדינות שכנות ולרחבי העולם, אשר יגודלו על בסיס הידע המדעי ותוך שימוש בנתונים וביתרונות הסביבתיים של אילת. המרכז הלאומי לחקלאות ימית (מלח"י) של חיא"ל הוא מוקד לאומי לפיתוח ידע בין היתר בתחום ביות דגי טונה ופיתוח פרוטוקולים לגידול דגיגים. דגיגים אלו ישמשו חוות לגידול דגים ברחבי הים התיכון וימים אחרים, ויביאו לייצור חלבון מהים בהיקפים מסחריים גדולים. הממשלה מעוניינת ברציפות פעילויותיה ושרותיה של יחידת מלח"י של חיא"ל, המשמשת כזרוע ביצוע ממשלתית למחקר ופיתוח בתחום החקלאות הימית. על כן, במקביל לבחינת הצוות יש לשמר את התקצוב הממשלתי ומתכונת ההתקשרות בין מכון וולקני לבין חיא"ל בעבור פעילות מלח"י.

תעסוקה ופיתוח כלכלי

אילת מתאפיינת באתגרים תעסוקתיים הבאים לידי ביטוי במספר היבטים. כפי שצוין לעיל, ישנה תלות כמעט מלאה בענף התיירות – בעיר 30 אלף משרות, מתוכן כ-90% תלויות במישרין או בעקיפין בענף התיירות, ענף בו השכר נמוך יחסית אף ששיעור האבטלה נמוך מהממוצע הארצי. הירידה בתיירות הזרה, המגיעה בעיקר בחורף, יוצרת עונתיות המשפיעה בין היתר על התעסוקה בעיר. עפ"י נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בחודשים יוני-ספטמבר 2018 נרשמו בממוצע כ-22 אלף לינות (לילה לאדם) בחודש, ואילו בחודשים ינואר-מאי 2018 ואוקטובר-דצמבר 2018, הנתון עמד על כ-84 אלף לינות בממוצע בחודש. הריחוק הגיאוגרפי ממרכז הארץ משפיע לא רק על עלויות הלוגיסטיקה, אלא גם על נכונות יזמים להגיע אל העיר. קיים קושי למשוך יזמים לאילת למרות קיומם של תמריצים ייעודיים (מע"מ, מס הכנסה, מס חברות מענקי השקעה ועוד).

רמת השכר באילת נמוכה באופן עקבי בעשור האחרון מהממוצע הארצי (7,706 ₪ לעומת 8,913 ₪ ש"ח) בין היתר בשל התלות בענף התיירות. נכון לשנת 2016, השכר הממוצע לשכיר באילת נמוך מהשכר מהממוצע לשכיר במחוז הדרום והשכר הממוצע לשכיר בישראל. השכר הממוצע לשכיר בישראל עומד על כ-8,913 ₪ ובמחוז דרום על כ-7,869 ₪ בעוד השכר הממוצע לשכיר בעיר אילת עומד על כ-7,706 ₪.

מעבר לכך, העיר אילת סובלת גם מתחלופה גבוהה של תושבים, קרי, שיעור גבוה של תושבים שנכנסים ויוצאים. במובן זה ממוקמת אילת במקום השני בארץ מבחינת תחלופת תושבים, כאשר בין השנים 2009-2016 שיעור הנכנסים הממוצע לאילת עמד על 5.6% ושיעור היוצאים על 6.3%. שיעור זה הוא במקום השני אחרי המועצה המקומית מצפה רמון שקיבלה מענה

במסגרת החלטת ממשלה ייעודית מס' 3907 מיום 24 ביוני 2018. נתון זה מצביע על כך ששיעור ניכר של האוכלוסייה שוהה בעיר תקופה קצרה ואינו משתקע בה, ומאידך ממחיש את הפוטנציאל לשינוי.

העיר אילת וחבל אילות ממוקמות בנקודה גיאוגרפית ייחודית במשולש הגבולות עם ממלכת ירדן ומצרים. בנוסף, אזור זה קרוב יחסית למיזם הענק של ערב הסעודית להקמת העיר נאום. הקרבה הגאוגרפית מייצרת השפעות גומלין ותלות משותפת בנכסי טבע דוגמת מפרץ ים סוף. קידום שיתופי פעולה כלכליים ואזרחיים בין המדינות יגדיל מאוד את פוטנציאל הצמיחה והפיתוח של אזור אילת והערבה. המשרד לשיתוף פעולה אזורי יפעל בשיתוף עם עיריית אילת וחבל אילות לקידום מיזמים כלכליים ואזרחיים של שיתופי פעולה אזוריים לטובת מימוש פוטנציאל זה.

מקרקעין ונכסים

לצורך הנגשת רצועת החוף לציבור ולפיתוח הכלכלי של העיר אילת, מבוקש לבחון העברת שטחים ממשרד הביטחון, חברת קצא"א וחברת נמלי ישראל. בנוסף על כך, לצורך יצירת מרחבי תיירות ונופש וחיזוק חוסנה הכלכלי של אילת, מבוקש להקצות לעיריית אילת את השטחים המפורטים, לטובת קידום תכנונם והפיכתם לנכסים מניבים.

התחנה למניעת זיהום ים

התחנה למניעת זיהום ים באילת (להלן – התחנה) היא אתר שבתוכו וממנו מתבצעת כל עבודת מניעת זיהום הים והגנה על משאבי הטבע הייחודיים של מפרץ אילת. שטחה כ-2.5 דונם ובה ממוקמים מחסני ציוד ייעודי ללחימה בזיהום ים, שטחי חניה וטיפול לציוד מכני הנדסי (טרקטורים ומלגוזות), שטחי אחסון וטיפול בכלי שיט, רציף העמסת ציוד ימי, תאורה לעבודת לילה, שטחי טיפול ונקוז לציוד מזוהם, חדר מצב לניהול ארועי חירום, משרדים ושירותים.

מיקום התחנה נבחר עוד בשנות השבעים על בסיס ההבנה שהמענה האפקטיבי והמהיר ביותר לתגובה לכל תרחיש של זיהום ים משמן יינתן כאשר התחנה על אנשיה, ספינותיה והציוד הייעודי שלה ממוקמים כל העת "בחצר אחודה" בין נמלי הדלק והמטען הכללי בצפון לבין השמורה מדרום. כמו כן נמצא כי משטר הזרמים והרוחות גורם לכך שבמקרים רבים כתמי נפט שנשפכו לים מגיעים לשן יבשה זו עליה ממוקמת התחנה.

המשך קיומה של התחנה במקומה הוא הכרחי מבצעי מבחינת הגנה אקטיבית על ערכי הטבע במפרץ אילת והצורך לתגובה מהירה ויציאה יעילה לים לצורך ביצוע כל פעולות הפיקוח וחירום.

תכנון וביצוע שדרוג של התחנה, יאפשר הבטחת המשך פעילותה התקינה תוך הרחבת השימושים הציבוריים והנגישות לציבור באזור.

תחבורה

פתיחת קו נתב"ג-רמון לתחרות

במטרה לשמור על הנגישות התעופתית של העיר אילת, תושביה, אנשי העסקים ונותני השירותים שפעילים בה ולתיירים המגיעים לעיר, נדרש קו טיסות סדירות ורציפות מהעיר ואליה.

תדירות הטיסות, כמו גם מחיר הטיסות, זמן הטיסה ודרכי ההגעה משדות התעופה נתב"ג ורמון לערים הם רכיבים מרכזיים לאטרקטיביות החלופה התעופתית כאמצעי הגעה יעיל, קצר ונוח ובמחיר הוגן.

הפעילות התעופתית משדה דב לאילת בוצעה בעיקרה בכלי טיס בינוניים, בעלי כ-70 עד 120 נוסעים, ובמספר תדירות רב לאורך שעות היום. במצב זה, עמדו בפני הנוסעים בקו זה מגוון חלופות לקיום הטיסה במגוון שעות על פני שעות היום, החל מהשעה 30: 5 בבוקר ועד לשעות הערב המאוחרות.

סגירת שדה דב לפעילות תעופתית הביאה לשינוי תמהיל המטוסים הפועלים בקו ומעבר למטוסים גדולים יותר בעלי היצע מושבים המגיע עד ל-260 מושבים למטוס וכתוצאה מכך ולהפחתת תדירות הטיסות בהתאמה.

כדי לשמר את הרלבנטיות של חלופת הטיסות לעיר אילת וממנה, נדרש שימור זמינות הטיסות שכן בהעדר פריסת טיסות זמינות על פני שעות היום, יאלצו הנוסעים להמתין מספר שעות לטיסה ובכך לא יוכלו להנות מחסכון בזמן בעקבות הבחירה לטוס והביקוש לטיסות עלול להצטמצם.

לאור חשיבות זמינות הטיסות, נדרשת בחינת חלופות לשמירת זמינות הטיסות כך שזמן ההמתנה בין טיסה יוצאת לטיסה הבאה אחריה ייתן מענה הולם להיקף הביקושים בקו ולמאפייני הנוסעים העושים שימוש בקו, כפי שהיה טרם סגירת שדה דב לפעילות.

שמירת תדירות זמינות הטיסות מחייבת גם עידוד הביקוש לטיסות וזאת בין היתר באמצעות הוזלת מחירי הטיסות.

כמו כן, תיבחן החלופה של הפעלת הקו לאילת על ידי חברות תעופה זרות לרבות משמעות הפעלת קו תעופה פנים ארצי ע"י חברת תעופה זרה, השפעת המהלך על מחירי הטיסות ועל העוסקים בענף וכן ישימות המהלך ומידת העניין של החברות הזרות בהפעלת הקו.

שדרוג כביש עוקף אילת

עם העתקת שדה התעופה ממרכז העיר אילת נוצרה הזדמנות לחבר את אזור המלונות למרכז העיר. בכביש 90 החוצה את העיר בואכה נמל אילת וטאבה קיים נפח תנועה גדול הכולל מספר רב של משאיות שיעדן לנמל אילת וממנה. הכביש העוקף נועד להסיט את התנועה העוברת מחוץ למרכז העיר ולאפשר למרכז להתפתח באופן ידידותי לתושבים ולתיירים הרבים.

הנחה בתחבורה ציבורית

1. נסיעה חופשית לתושבי אילת וחבל אילות בין נתב"ג לתל-אביב או בין נתב"ג לירושלים – לאור סגירת שדה דב ומעבר כלל הטיסות לאילת לנתב"ג יתאפשר לתושבי אילת וחבל אילות אשר מגיעים בטיסה מאילת לנתב"ג לטעון הסדר נסיעה המאפשר נסיעה חופשית מנתב"ג לאזור המרכז או ירושלים לפי בחירת הנוסע. בכל עת שתושב אילת יטוס מאילת לנתב"ג, ולתקופה של שלוש שנים, יתאפשר לתושב זה לטעון במרכז השירות ובמכונות הטעינה שבשדה התעופה רמון הסדר נסיעה חופשי-יומי בין נתב"ג לאזור תל-אביב והמרכז או בין נתב"ג לירושלים, לפי בחירתו. הסדר זה יאפשר נסיעה חופשית בכל אמצעי התחבורה ציבורית הן במקטע הבין עירוני והן בשירות העירוני באזור המרכז.

2. הסדר נסיעה חופשי תלת-יומי לתושבי אילת וחבל אילות בין אילת לתל-אביב שכולל נסיעות בקו הבינעירוני בין אילת לתל-אביב ונסיעות עירוניות באילת ובאזור תל אביב לתושבי אילת וחבל אילות – לאור סגירת שדה דב והמעבר לנתב"ג, יתכן שחלק מתושבי

אילת וחבל אילות יבקשו לעשות שימוש בשירות התחבורה הציבורית באוטובוסים בין אילת לתל-אביב. על מנת לאפשר לתושבים אלו נסיעה במחיר שווה לכל נפש, הסדר זה יאפשר נסיעה לתושבים אלו בקו אילת-תל-אביב וכן בשירות העירוני באילת ובתל אביב למשך שלושה ימים בעלות של 100 ש"ח לכרטיס. הסדר זה מגלם הנחה ביחס לחלופות אחרות הקיימות כיום.

3. בנוסף, מוצע כי משרד התחבורה יגבש, יחד עם משרד האוצר, מנגנון סבסוד לכרטיסי טיסה לתושבי אילת הטסים בו רמון- נתב"ג. ככל שהמנגנון שייקבע יכלול שינוי במחיר המפוקח, יפעל המשרד לכך אל מול ועדת המחירים.

נת"צ בכביש 40

על מנת להקל את היציאה מנתב"ג לכיוון תל אביב, בוחן משרד התחבורה את האפשרות לבצע נתיב העדפה לתחבורה ציבורית, ביציאה מנתב"ג לכיוון צומת אל על. ככל שיימצא כי ניתן לבצע את הנתיב, יהיה בכך לקצר את זמן הנסיעה של התחבורה הציבורית בין נתב"ג לתל אביב, בין היתר לרווחת תושבי אילת הטסים למרכז.

ארגון קווי תחבורה ציבורי

התוכנית לרה-ארגון הקווים תתבסס על תכנון רשת שתכלול מספר גדול יותר של קוים במקום רשת הקוים הנוכחית. הקוים החדשים יהיו קצרים יותר, תדירים יותר, ויפעלו בטווח שעות רחב יותר, על-מנת להגביר את הזמינות, לקצר את זמני הנסיעה בין מוצא ליעד ואת זמני ההמתנה לאוטובוס, וליצור רשת עירונית אטרקטיבית לנוסעים, לתושבי העיר ולתיירים.

נת"צ בכביש 40

על מנת להקל את היציאה מנתב"ג לכיוון תל אביב, בוחן משרד התחבורה את האפשרות לבצע נתיב העדפה לתחבורה ציבורית, ביציאה מנתב"ג לכיוון צומת אל על. ככל שיימצא כי ניתן לבצע את הנתיב, יהיה בכך לקצר את זמן הנסיעה של התחבורה הציבורית בין נתב"ג לתל אביב, בין היתר לרווחת תושבי אילת הטסים למרכז.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

כאמור בגוף ההחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר האוצר – תומך

עמדת שר התיירות – תומך

עמדת משרד הבריאות – תומך

עמדת שר הכלכלה והתעשייה – תומך

עמדת שר החקלאות ופיתוח הכפר – תומך

עמדת שר התחבורה – תומך
עמדת השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל – תומך
עמדת השר להגנת הסביבה – תומך
עמדת שר הביטחון – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4848 מיום 01.07.2012

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה מצורפת להצעה.
חוות דעת חתומה נמצאת במזכירות הממשלה.

סיווגים

סיווג ראשי : החלטה ביצועית
תחום פעולה עיקרי : חברה וכלכלה

מוגש על ידי ראש הממשלה

ב' באב התשע"ט
03 באוגוסט 2019

נספח א' – המלצה לנוסח החלטה לממשלה ה-35

צעדים משלימים לפיתוח העיר אילת וחבל אילות

הצעה להחלטה

בהמשך לסעיף 13 להחלטת הממשלה מיום ה-4 באוגוסט 2019, בדבר תכנית פיתוח רב שנתית לפיתוח העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות (להלן – **חבל אילות**), להלן הצעדים המשלימים שלא נכללו בהחלטת הממשלה ושהיקפם הכספי עומד על כ-220 מיליון ש"ח, ושמוצע להביאם לאישור הממשלה ה-35:

מוניציפלי – לצורך שדרוג רמת השירותים לתושב וכן לחיזוק חוסנה הפיננסי של עיריית אילת, להקצות לעיריית אילת תקציב שנתי שוטף מוגדל לשנים 2020-2023 וכן לגבש תכנית המראה לפיתוח כלכלי וארגוני בעיריית אילת לשנים 2020-2022.

תחום התעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית – לטובת חיזוק פארק תעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית שהוקם על פי החלטת הממשלה מיום ה-4 באוגוסט 2019, לפעול להגדלת השקעות ההון בתעשייה שעוסקת בייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או מהמדבר.

תחבורה – לטובת הקלה על עומסי התנועה בפנים העיר אילת, לגבש הסדרי תנועה מתאימים תוך מתן העדפה לשימוש בתחבורה ציבורית בעיר ולתנועת הולכי רגל ורוכבי אופניים.

תרבות, ספורט ופנאי – לטובת הרחבת ההיצע התרבותי באילת ולטובת קידומה של אילת כעיר ספורט בינלאומית, להשקיע בתחום התרבות, הספורט והפנאי לרבות פיתוח מתחמי תרבות וספורט והשקעה בפעילויות שונות לכלל האוכלוסייה בעיר אילת ובחבל אילות.

קיימות – לאור מאפייניה הייחודיים של אילת וחבל אילות בהיבט האנרגטי, לבצע פרויקטים בתחום ההתייעלות האנרגטית ולהמשיך לפתח את תחום העצמאות האנרגטית.

הגנת הסביבה – לפעול להקמת מתקני אצירה ומתקני מיון וטיפול בפסולת מעורבת ופסולת חקלאית.

פיתוח כלכלי – לקדם פרויקטים שיוצרים שיתופי פעולה אזוריים בין העיר אילת וחבל אילות לבין המדינות השכנות, ירדן ומצרים.

ביטחון פנים – לטובת חיזוק ביטחון הפנים ותחושת הביטחון האישי, לפעול להקמת תחנת כיבוי אש חדשה.

היועצת המשפטית

ירושלים, א' באב התשע"ט

2 באוגוסט 2019

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה**נושא הצעת ההחלטה:** תכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות**תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:**

1. עניינה של הצעת ההחלטה בקביעת העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות כאזור בעל עדיפות לאומית זאת לטובת יישום התכנית המפורטת בהצעה, המתמקדת בתחומי הבריאות, התיירות, התעסוקה והתחבורה.

רקע עובדתי ועבודות מטה קודמות

2. כאמור בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, בשנים האחרונות התקיימה סדרה של עבודות מטה בהקשר לעיר אילת במטרה לבחון את צרכי העיר ואת הכלים הנדרשים לפיתוח הכלכלי, בעיקר לאור האירועים המשמעותיים שניצבו בפני העיר - הקמת שדה התעופה רמון וסגירתו הצפויה של שדה התעופה ע"ש דב הוז בתל אביב, וזאת בשים לב לכך שכלכלת העיר נסמכת באופן מרכזי על תחום התיירות. בנוסף התקבלו החלטות ממשלה קונקרטיות בתחומים שונים הנוגעים בעיקרם לצעדים לטובת פיתוח כיעד תיירותי מוביל.

בשנת 2015 התכנס פורום מנכ"לים של משרדי הממשלה, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, כדי לדון בקידומה הכלכלי של אילת. במסגרת דיונים אלו הוצע כי יגובש תהליך תכנון אסטרטגי לאילת באחריות מנכ"ל משרד האוצר, ששכר את שירותיה של חברת ייעוץ בינלאומית למטרה זו. בסיומה של עבודה מקיפה זו גובשה הצעה לתוכנית כוללת לפיתוח העיר אילת אשר במרכזה עמדו תחומי הבריאות, התיירות, הכלכלה ותעסוקה, התחבורה, התרבות, וההון האנושי. בשל מחלוקות בין משרד האוצר לבין עיריית אילת על אודות תקצוב התכנית, קבע מנכ"ל משרד האוצר כי לא ניתן לקדם את התכנית.

בנוסף, וכמפורט בדברי ההסבר בשנים האחרונות נערכו עבודות מטה ממשלתיות מקיפות בתחומי הבריאות, התיירות בדגש על פיתוח רצועת החוף, והפיתוח כלכלי והתעסוקתי, בדגש על תחום החקלאות הימית. החל מאמצע שנת 2018, לאור סגירתם הצפויה של שדה התעופה באילת ושל שדה התעופה דב הוז בתל אביב, נערכו גורמי המקצוע במשרד ראש הממשלה לקראת גיבושה של הצעה להחלטת ממשלה לאזור, בהתבסס על עבודות המטה הקודמות כמתואר לעיל.

בחודש מרץ 2019 נסגר נמל התעופה שבמרכז העיר אילת, ששימש בעיקר לטיסות סדירות פנים-ארציות. פעילותו של שדה התעופה אילת הועתקה לנמל התעופה הבינלאומי רמון בתמנע, שנפתח ביום ה-21 בינואר אותה שנה. יצוין כי עוד לפני העתקת שדה התעופה אילת לרמון, ובמשך תקופה ממושכת, עמדה על הפרק כוונת ממשלת ישראל לסגור את שדה דב נמל התעופה דב הוז ששכן בצפון העיר תל-אביב יפו והעתקת פעילותו לנתב"ג. יובהר כי מועד סגירתו של שדה דב נדונה בסדרה של הליכים משפטיים ונדחה מספר פעמים, בין היתר באמצעות חקיקה ראשית.

ההערכות לגיבוש הצעת ההחלטה, שהמשיכה גם במהלך שנת 2019 בוצעה מתוך הנחה כי הדברים יובאו לאישורה של הממשלה ה-35 בסמוך להקמתה. בין לבין, ביום 20.5.2019 אושר החוק להתפזרות הכנסת ה-21. בסמוך לאחר מכן, ביום 1 ביולי 2019 נסגר שדה דב.

ההתייחסות להיבטים הנוגעים להבאתה של ההצעה לאישור בעת הזו, בתקופת בחירות, יובאו בהערות היועץ המשפטי לממשלה לסדר יום הממשלה.

היועצת המשפטית

עדיפות לאומית

3. סעיף 151(א) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009 (להלן: "החוק") קובע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית (להלן – "אזור עדיפות לאומית"); החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.
- סעיף 151(ב) לחוק קובע כי לצורך קבלת החלטה לגבי אזור או יישוב כי הוא בעל עדיפות לאומית, רשאית הממשלה לשקול שיקולים שונים ובכללם רמת השירותים באזור, מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים (סעיף 151(ב)(2), (4) ו-(5) לחוק).
- בהתאם לסעיף 151(ג) לחוק, החלטת הממשלה בדבר אזור עדיפות לאומית תהיה מנומקת ומבוססת על נתונים, ויפורטו בה מקור הנתונים והשיקולים שהביאו לקביעת היישוב כאזור עדיפות לאומית.
4. סעיף 152 לחוק קובע, בין היתר, כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית בתחומי הפעילות הממשלה השונים של הממשלה, ובמסגרת זו תחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאותו אזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין. כמו כן הסעיף קובע כי התחומים שבהם יינתנו הטבות לאזורי עדיפות לאומית לפי סעיף זה וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים ואמות המידה לנתינתן והתקופות שבהן יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות לאומית שונים.
5. כאמור, בהצעת ההחלטה הנוכחית מוצע לקבוע כי העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות הן אזור עדיפות לאומית וזאת לטובת מימוש התוכנית המפורטת בהצעת ההחלטה, ולתקופות הנקובות בה ביחס לרכיבי התוכנית השונים.
6. בהתאם לאמור בהצעת ההחלטה, השיקול המרכזי שביסוד קביעת הרשות המקומית אילת והמועצה האזורית חבל אילות כאזור עדיפות לאומית הוא מיקומו הגאוגרפי של האזור והמרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, כאמור בסעיף 151(ב)(4) לחוק. לשיקול מרכזי זה מצטרפים שיקולים הנוגעים לצורך בצמצום פערים בין האזור לבין אזורים אחרים ורמת השירותים בו, כאמור בסעיפים 151(ב)(5) ו-151(ב)(2), כאשר שיקולים אלו במידה רבה שלובים זה בזה, דהיינו המיקום והמרחק הגאוגרפי - שבעניינם יש לאילת ולמועצה אזורית חבל אילות ייחוד מובהק כמפורט בפרק העדיפות הלאומית של הצעת ההחלטה – משפיעים גם על רמת השירותים ומביאים ליצירת פערים בתחומים שונים בין אזור זה ליתר אזורי הארץ.
7. כפי שמתחייב מהוראות החוק, בהצעת ההחלטה הובאו הנימוקים והנתונים התומכים בה, המבוססים בראש ובראשונה על דירוג הפריפריאליות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שלפיו העיר אילת ומועצה אזורית חבל אילות הן הרשויות המקומיות היחידות באשכול 1 של הדירוג (האשכול הנמוך ביותר), תוך התייחסות למשמעויותיו של דירוג זה, ולמכלול נתונים נוספים המתייחסים להשפעות הריחוק והבידוד הגאוגרפי של האזור על רמת השירותים בו בתחומים שונים, אשר אחד המרכזיים שבהם הוא תחום הבריאות.
- בהצעת ההחלטה מובאים גם נתונים המעידים על כך שכלכלת העיר אילת, שהיא כאמור מרוחקת ומבודדת מהמטרופולין הסמוך ביותר וממוקדי תעסוקה אחרים, מושתתת במידה רבה על ענף אחד – ענף התיירות, כאשר בהתאם לנתונים המוצגים, המבוססים על עבודה שנערכה בשנת 2015, כ-90% מכוח העבודה בעיר אילת תלוי, במישרין או בעקיפין, בענף התיירות.
8. מטרות הצעת ההחלטה, אשר עולות בקנה אחד עם השיקולים והנימוקים שבבסיסה, הן שיפור שירותי הבריאות של תושבי העיר אילת וחבל אילות; מיצוי הפוטנציאל התיירותי הטמון בעיר אילת ובחבל אילות וביסוס מעמדה של אילת כעיר תיירות בינ"ל מובילה, זאת בשים לב לכך שמדובר בעוגן הכלכלי המרכזי והכמעט בלעדי של העיר; ולצד זאת גיוון מקורות התעסוקה באזור ובכלל זה ביסוס מעמדה של אילת כמרכז מחקר ומחקרי-יישומי בינלאומי בתחומי המזון מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית. המיקוד בנושאים האמורים כנושאים הרלוונטיים לצרכי גיוון מקורות התעסוקה ומנועי הצמיחה לאזור מבוסס על היתרונות הייחודיים של האזור ועל שיקולים מקצועיים רלוונטיים. הצעת ההחלטה כוללת מכלול כלי סיוע בתחומים האמורים, וכן בתחום התחבורה בשים לב, לריחוקו של האזור וכן להשלכות של סגירת שדה התעופה דב הוז וסגירת שדה התעופה באילת והעתקת פעילותו לנמל התעופה הבינלאומי רמון בתמנע.
- כמפורט לעיל, ההצעה מבוססת בתחומים אלו על עבודות מטה קודמות שהתקיימו בשנים האחרונות.

היועצת המשפטית

9. העיר אילת היא המרכז העירוני של אזור הערבה, והיא כוללת מרכז תעסוקתי, כלכלי ורפואי. בהיותה כזו, משרתת העיר אילת גם את תושבי חבל אילות, וכל סיוע שניתן לעיר אילת בתחומים האמורים לעיל משפיעים גם על חבל אילות, אשר תושביה מקבלים שירותים מהעיר אילת ונסמכים עליה כמרכז העירוני הסמוך במכלול תחומים. הצעת ההחלטה כוללת רכיבי סיוע הניתנים גם לאילת וגם לחבל אילות, ורכיבי סיוע אחרים שניתנים באילת בלבד בשים לב למאפייניה הייחודיים ולהיותה המרכז העירוני המשרת את האזור כולו.

10. סעיף 153 לחוק קובע הוראות ומגבלות לעניין ביטול החלטה בדבר אזורי עדיפות לאומית או הפחתת הטבות לפיה, אולם, כפי שחויינו דעתנו גם בהתייחס להחלטות קודמות שעניינן עדיפות לאומית, נראה כי מגבלות וסייגים אלו אינם חלים מקום בו החלטה נקצבה לכתחילה לפרק זמן מוגדר, באופן שיש בו משום קביעה מראש של מועד סיום ההכרזה וההטבות. במצב דברים זה ההחלטה תבוא לכלל סיום במועד שנקבע לכתחילה בהחלטת הממשלה.

היבטים נוספים

11. כפי שמצויין בהצעת ההחלטה, לצד כלי הסיוע הנכללים בה, והממוקדים בארבעת התחומים המפורטים לעיל (בריאות, תיירות, תעסוקה ותחבורה), הגורמים המקצועיים שעסקו בגיבוש ההצעה סברו כי יש מקום למתן מגוון כלי סיוע נוספים ומשלימים, בתחומים שונים. לאור הבחירות הצפויות לכנסת ה-22, ובהתאם להכרעתו של היועץ המשפטי לממשלה, מובאים לאישור הממשלה רק מרכיבי התוכנית בתחומים המנויים לעיל, המהווים את ליבת התוכנית, כפי שעולה גם מעבודות המטה הקודמות, והמתייחסים לנושאים שהצורך בטיפול בהם הוא האקוטי ביותר. יתר תחומי הסיוע המוצעים, אשר אינם נכללים בהצעה המובאת לאישור כעת, יובאו במועד זה לידיעת הממשלה, במסגרת נספח שיצורף להצעה. הממשלה הבאה תוכל לאחר כינונה לשוב ולהידרש לנושא ולאשר תכנית משלימה אם תמצא לנכון, ולאחר בחינת מכלול ההיבטים הנוגעים לעניין.

12. היישום במשרדים השנים ילווה על פי העניין על ידי היועצים המשפטיים הרלוונטיים. יישומם של חלק מן הרכיבים בהצעה מחייב התקנתם או תיקונם של נהלים, מבחני תמיכה הוראות מנכ"ל וכיו"ב. וההיבטים המשפטיים הנוגעים לעניין יבחנו במהלך התקנתם.

כל הפעולות הכרוכות בביצוע ההחלטה על ידי המשרדים השונים ייעשו בכפוף לכל דין החל על העניין, ובכלל זה בהקשרים הרלוונטיים, דיני התכנון והבניה, דיני המכרזים, חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ובכלל זה דיני התמיכות והוראות החשב הכללי בדבר תמיכות לגופים אחרים.

13. ההצעה כוללת התייחסות לעניין ביצוע של פעולות מאזנות לשם יישומה, כמתחייב מסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

כאמור לעיל, הצעת ההחלטה מובאת לאישור הממשלה לאחר שהתקבל בכנסת חוק התפזרות הכנסת העשרים ואחת, התשע"ט-2019, דבר המחייב את בחינתה בראי פסיקת בית המשפט העליון והנחיות היועץ המשפטי לממשלה הנוגעות להפעלת סמכויות בתקופת בחירות. התייחסות להיבטים אלו תובא בהערות היועץ המשפטי לממשלה לסדר יום הממשלה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

טיוטת הצעת ההחלטה הופצה להערות היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה הרלוונטיים במספר סבבים, והערות שהתקבלו בהיבטים המשפטיים הוטמעו בנוסח.

עמדת היועץ המשפטי במשרד האוצר: "היועץ המשפטי במשרד האוצר הצביע על קשיים משפטיים שונים וביניהם בהיבטי בחירות, שוויון ועדיפות לאומית, ואלה הובאו בפני היועץ המשפטי לממשלה ונתקבלה הכרעתו בעניין שקיבלה את ביטויה במסגרת ההחלטה הסופית".

היועצת המשפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת ההחלטה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית